

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Mojmír Vrba, DiS.

Financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji

Olomouc 2020

vedoucí práce: Ing. Alena Opletalová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v použitých zdrojích.

V Olomouci dne

.....

Mojmír Vrba, DiS.

Poděkování

Děkuji Ing. Aleně Opletalové, Ph.D. za poskytnutí cenných rad a poznatků při odborném vedení mé bakalářské práce.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Mojmír Vrba, DiS.
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Ing. Alena Opletalová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji.
Název v angličtině:	Financing of physical education and sport for the youth in the Olomouc region.
Anotace práce:	<p>Cílem bakalářské práce je analyzovat financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji za vybrané časové období a na základě dat získaných analýzou zhodnotit zjištěný stav a vývoj financování za vybrané časové období. V teoretické části je definován volný čas a následně sport jako volnočasová aktivita. Dále se teoretická část věnuje legislativě a financování sportu v České republice. Praktická část se zabývá analýzou financování sportu mládeže v Olomouckém kraji, která je zpracována na základě dat, které byly získány z Olomouckého kraje. Součástí praktické části je rovněž shrnutí výzkumného šetření a diskuze výsledků v návaznosti na analýzou zjištěný stav a vývoj financování.</p>
Klíčová slova:	Volný čas, tělovýchova, sport, mládež, financování, Olomoucký kraj.
Anotace v angličtině:	The aim of the bachelor thesis is to analyze the financing of physical education and sport for the youth in the

	<p>Olomouc region for a selected period of time and based on the data obtained by analysis to evaluate the status and development of financing for a selected period of time. The theoretical part defines leisure time and then sport as a leisure activity. Furthermore, the theoretical part deals with the legislation and financing of sport in the Czech Republic. The practical part deals with the analysis of the financing of sport for the youth in the Olomouc region, which is processed on the basis of data obtained from the Olomouc region. Part of the practical part is also a summary of the research survey and discussion of the results in connection with the analysis of the status and development of financing.</p>
Klíčová slova v angličtině:	Leisure time, physical education, sport, youth, financing, Olomouc region.
Přílohy vázané k práci:	Práce je bez příloh.
Rozsah práce:	67 stran.
Jazyk práce:	Český jazyk.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 Volný čas a jeho vymezení.....	11
1.1 Definice volného času.....	11
1.2 Funkce volného času.....	12
1.3 Volný čas dětí a mládeže	13
1.3 Volnočasové aktivity	15
1.3.1 Formy a druhy volnočasových aktivit.....	15
1.4 Nestátní neziskové organizace a volný čas.....	17
2 Sport jako jedna z volnočasových aktivit.....	19
2.1 Sport a jeho definice	19
2.2 Druhy sportu	19
2.3 Pozitiva sportu ve volném čase.....	21
2.4 Sport a tělesná výchova	22
2.5 Sport a mládež	22
2.5.1 Sport a socializace mládeže.....	24
3 Legislativa tělovýchovy a sportu v České republice	25
3.1 Evropská unie	25
3.1.1 Bílá kniha o sportu	25
3.1.2 Evropská charta sportu.....	25
3.1.3 Pokyny Evropské unie pro pohybovou aktivitu	25
3.2 Obecně platné dokumenty	26
3.2.1 Koncepce podpory sportu 2016-2025	26
3.2.2 Akční plán ke koncepci SPORT 2025 na období 2018-2019	26
3.2.3 Doporučená osnova plánu rozvoje sportu v obci dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.....	27
3.2.4 Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015-2017.....	27
3.2.5 Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu	27
3.2.6 Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy	27
3.2.7 Metodická informace – dětské hřiště a tělocvičny	28
3.2.8 Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů..	28
3.3 Specifické dokumenty.....	28
3.4 Statistické dokumenty.....	29

4	Financování sportu v České republice.....	30
4.1	Financování sportu z veřejných zdrojů.....	30
4.2	Financování sportu ze státního rozpočtu	31
4.3	Financování sportu z místních rozpočtů	31
4.4	Financování sportu ze soukromých zdrojů	32
4.5	Financování tělesné výchovy	32
4.6	Možné bariéry při financování sportu z veřejných zdrojů.....	33
4.7	Sport jako statek.....	34
4.7.1	Sport jako veřejný statek	35
4.7.2	Sport jako soukromý statek	36
4.7.3	Sport jako smíšený statek a statek pod ochranou.....	36
	PRAKTICKÁ ČÁST	37
5	Analýza financování tělovýchovy a sportu mládeže	38
5.1	Stanovení výzkumných otázek a výzkumného problému.....	38
5.2	Metodologické vymezení práce	39
5.3	Vymezení destinace a výzkumného souboru	39
5.4	Olomoucký kraj a jeho základní charakteristika.....	39
5.5	Orgány Olomouckého kraje	40
5.6	Koncepční dokumenty týkající se tělovýchovy a sportu v rámci Olomouckého kraje ..	41
5.7	Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji.....	43
5.8	Analýza výzkumného šetření	43
5.8.1	Počet podpořených příjemců v rámci programu	43
5.8.2	Objem rozdělených finančních částek.....	44
5.8.3	Podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek.....	46
5.8.4	Nejvyšší a nejnižší rozdělené finanční částky v rámci programu	50
5.8.5	Vývoj průměrné částky a počtu příjemců	52
5.9	Shrnutí výzkumného šetření a diskuze výsledků.....	56
	ZÁVĚR.....	59
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	61
	SEZNAM ZDROJŮ	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	67

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji. Toto téma jsem si zvolil, jelikož se dle mého názoru v současnosti snižuje zájem mládeže trávit svůj volný čas aktivně, starat se o své zdraví pravidelným pohybem a udržovat se celkově v kondici prostřednictvím tělovýchovy a sportu. Důležitou roli při tomto snižování zájmu mládeže o aktivní trávení volného času, hraje mimo jiné právě i finanční podpora tělovýchovy a sportu mládeže.

Jako rodič jsem toho názoru, že sport je velice důležitým prvkem ve výchově dětí, přičemž velmi pozitivně může přispívat k socializaci dětí a mládeže. V rámci sportu si děti osvojují nové vlastnosti a zvyky, jako je přirozené uznávání autorit, respektování nových a závazných pravidel, povinností a s tímto spojených zvyků, mezi které můžeme zařadit pravidelnou docházku na tréninkové jednotky, což celkově v mnoha případech pozitivně ovlivňuje další život dětí.

Cílem této práce je analyzovat financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji za vybrané časové období a na základě dat získaných analýzou zhodnotit zjištěný stav a vývoj financování za vybrané časové období. Konkrétně je tato analýza zaměřena na Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v letech 2017 - 2020, kdy se jedná o dotační program, který je ze strany Olomouckého kraje vyhlášován s jasným cílem podpořit sportovní činnost dětí a mládeže. Tento program byl záměrně vybrán z důvodu, že jeho zaměření cílí na sportovce, kteří spadají věkem do kategorie dětí a mládeže, a kteří jsou sdružováni v oddílech a klubech se sídlem na území Olomouckého kraje. Rovněž z důvodu, že program se dále mimo jiné snaží o zkvalitnění sportovní přípravy dětí a mládeže v Olomouckém kraji, a to v souladu s cíli kraje a stejně tak ve veřejném zájmu.

Tato bakalářská práce je rozčleněna do pěti kapitol, z nichž první čtyři kapitoly jsou teoretické, a poslední pátá kapitola je praktická.

Práce se v teoretické části zabývá v první kapitole vymezením volného času, jeho funkcemi, volným časem dětí a mládeže, volnočasovými aktivitami, vymezením jejich forem a druhů. Rovněž se zabývá nestátními neziskovými organizacemi, které se věnují volnému času dětí a mládeže. Druhá kapitola práce se věnuje sportu a jeho druhům, pozitivním účinkům sportu, sportu v porovnání s tělovýchovou, sportu mládeže a s tímto spojenou socializací. Následující třetí kapitola práce vymezuje legislativu tělovýchovy a sportu v České republice, na základě členění dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Čtvrtá kapitola teoretické části práce se věnuje financování sportu v České republice. Věnuje se financování sportu z veřejných zdrojů, ze státního rozpočtu, z místních rozpočtů, ze soukromých zdrojů

a financování tělesné výchovy. Dále se pak tato kapitola věnuje možným bariérám při financování sportu z veřejných zdrojů a vymezuje sport jako statek.

V páté kapitole praktické části, která navazuje a částečně čerpá z předchozích kapitol teoretické části, se práce zabývá Olomouckým krajem, jeho základní charakteristikou a jeho orgány. Následně tato kapitola popisuje koncepční dokumenty, které se týkají tělovýchovy a sportu v rámci Olomouckého kraje a dále Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji. Poslední částí této kapitoly je samotná analýza výzkumného šetření a jeho shrnutí.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Volný čas a jeho vymezení

Východiskem pro tuto práci byla osobní zkušenost, co si rodina a přátelé představují pod pojmem volný čas. Na tuto otázku byly nejrůznější odpovědi, přičemž některé byly velice zajímavé, kdy se většinou lišily tím, jestli odpovídalo dítě nebo dospělý. Od dětí zaznívaly odpovědi, jako být venku s kamarády, hrát fotbal, hrát počítačové hry nebo prázdniny bez školy. Dospělí si pod tímto pojmem představovali třeba sledování dobrého filmu s partnerem, četbu knihy, dovolenou u moře nebo nějaké sportovní aktivity. Už z těchto odpovědí bylo jasné, že přesně definovat pojem volný čas nebude jednoduché. Jedno společné uvedené odpovědi měly, ačkoliv si každý pod pojmem volný čas představí něco trochu jiného, tak se jedná vždy o něco příjemného a pozitivního. Jedná se o něco, co bez rozdílu věku, konkrétní osobě přináší určitou míru uspokojení a radosti.

1.1 Definice volného času

Problematicke volného času se věnuje poměrně velké množství autorů a publikací. Vzhledem k tomuto najdeme v dostupné literatuře velké množství definic, které však nejsou vždy jednotné a liší se od sebe. Níže si tak uvedeme některé z používaných definic volného času.

Průcha ve svém Pedagogickém slovníku uvádí základní definici volného času, kdy uvádí, že volný čas je „*Čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů*“. (Průcha, 2013, s. 274)

Kratochvílová definuje volný čas jako „*čas volnosti a svobody, který má jednotlivec mimo své povinnosti na sebevyjádření a seberealizaci podle vlastních potřeb a zájmů*“. (Kratochvílová, 2004, s. 8)

Podle Hofbauera je volný čas „*částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyzilogické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti*“. (Hájek a kol., 2011, s. 10)

Definovat lze rovněž i opak volného času. Tímto je doba, kdy si děti a dospělí plní své povinnosti. V případě dětí, se jedná o povinnosti studijní a v případě dospělých se jedná o pracovní povinnosti. Činnost, která musí být vykonána, a to bez rozdílu, jestli jedinec chce nebo nechce, je považována za povinnost. U dospělých se tak jedná o dobu pracovní a u dětí o dobu vyučování. K tomuto je však vhodné uvést, že najdeme i oblasti, u kterých se doba

volného času prolíná s dobou pracovní. Mezi takové oblasti patří například zahradničení nebo ruční práce. (Pávková, 2014, s. 12)

1.2 Funkce volného času

Podobně jako u definice volného času, tak i u jeho funkcí nenajdeme jednotné vymezení, kdy se autoři ve svých publikacích při tomto vymezení zcela neshodují.

Podle Hofbauera se jedná o funkce kompenzační a oddechové. Tyto funkce plní vzhledem k pracovní sféře účastníka volnočasové a zájmové aktivity, které napomáhají rozvíjet profesní ambice a demokratické občanství. V neposlední řadě pak napomáhají rozvíjet i spoluzodpovědnost za stav rodiny, školy, státu a světa. (Hofbauer, 2010, s. 27)

Kratochvílová při svém rozdělení uvádí celkem pět funkcí volného času:

- **funkce zdravotně-hygienická** – do této funkce řadí aktivity, které umožňují regeneraci fyzických a psychických sil, které při plnění běžných povinností vynakládá člověk,
- **funkce seberealizační** – do této funkce řadí aktivní přístup člověka k uspokojení a rozvoji individuálních potřeb, sklonů, zájmů, schopností a předpokladů pro zvolenou zájmovou činnost,
- **funkce formativně-výchovná** – tato funkce souvisí s vlivem volného času na rozvíjení a formování osobnosti člověka,
- **funkce společenská** – tato funkce umožňuje tvorbu podmínek k navazování širších vrstevnických a dalších sociálních kontaktů ve společnosti, ke kterým dochází například v rámci her, soutěží nebo táborů,
- **funkce preventivní** – mezi prevencí před negativními společenskými jevy, které člověka ovlivňují, jako jsou násilí, kriminalita, alkoholová nebo drogová závislost, případně trestná činnost, patří aktivní způsob trávení volného času. (Kratochvílová, 2004, s. 86-87)

Slepičková funkce volného času dělí pouze do tří skupin:

- **Instrumentální funkce (někdy rovněž nástrojové)** – k podpoře jiných činností slouží volný čas. Cestou k lepší branné připravenosti je volnočasová sportovní aktivita. Pokud má mít jedinec dostatek sil k pracovnímu výkonu, tak musí využívat vhodným způsobem svůj volný čas,

- **Humanizační funkce** – vzdělávací, výchovné a socializační možnosti volného času. Možnost k rozvoji vědomostí a dovedností má jedinec během volného času. Může se seznámit s kulturními zvyklostmi v prostředí, ve kterém žije, případně i s jinými kulturami. Rovněž se může začlenit do různých skupin a vytvářet si tímto nové sociální dovednosti,
- **Zábavná funkce** – k pozitivnímu prožitku a spokojenosti vede naplnění svých přání. Oproštění se od povinností a problémů umožňuje volný čas, kdy tento dále dává prostor pro věnování se koníčkům a vlastním zájmům. (Slepičková, 2005, s. 21)

Zajímavé rozdělení funkcí volného času uvádí německý pedagog Horst W. Opaschowsky, který je dělí do osmi skupin:

- **funkce rekreační** – do této funkce řadí uvolnění, načerpání nových sil a zotavení po pracovním výkonu,
- **funkce kompenzační** – do této funkce řadí duševní a fyzické vyrovnání, odstranění frustrace a zábavu,
- **výchova a vzdělávání** – do této funkce řadí svobodné rozhodování a činnosti,
- **funkce kontemplace** – do této funkce řadí rozjímání nad smyslem života duševní stránku života,
- **funkce komunikační** - do této funkce řadí získávání přátelství a nových sociálních kontaktů,
- **participace** - do této funkce řadí podílení se a účast na vývoji společnosti,
- **funkce integrační** - do této funkce řadí vrůstání do společnosti a stabilní rodinné prostředí,
- **funkce enkulturační** - do této funkce řadí proces učení se žít ve společnosti a dále vyjádření tvořivosti například sportem nebo uměním. (Hofbauer, 2004, s. 14-15)

1.3 Volný čas dětí a mládeže

Podle Vyhnákové můžeme celkový čas dne dětí a mládeže rozdělit do celkem tří hlavních časových bloků. Závazné činnosti dětí a mládeže, jako je zejména školní vyučování, patří do prvního časového bloku. Na rozdíl od prvního časového bloku je druhý blok ještě členěn do tří dalších okruhů aktivit. Do prvního okruhu aktivit se řadí školní činnosti, jako jsou například přípravy na školní vyučování. Činnosti, jako je spánek nebo hygiena, se řadí do

druhého okruhu, který se označuje, jako činnosti biologické existence. Třetí a zároveň poslední okruh druhého bloku je vymezen společenské existenci. Tento pojem zahrnuje působení jedince v rodině, domácnosti, ale rovněž kontakt a návštěvy v rámci příbuzenstva. Oblast volného času zahrnuje třetí časový blok, do kterého patří zejména zájmové aktivity, rekreace nebo odpočinek a oddech. (Vyhnálková, 2013, s. 23)

Volný čas dětí a mládeže má své zvláštnosti, které ho většinou od volného času dospělých odlišují. Mezi tyto zvláštnosti patří:

- **obsah** – určenost pro děti a mládež, jejichž volnočasové aktivity jsou rozmanitější a pestřejší, než volnočasové aktivity dospělých,
- **rozsah** – větší prostor pro volný čas než u dospělých, kdy se však objevují i případy, kdy děti a mládež mají nedostatek volného času, případně zcela obráceně mají volného času nadbytek,
- **míra samostatnosti a závislosti** – schopnost jedince si s přibývajícím věkem zvýšit míru samostatnosti, přičemž přirozeně dochází ke zlepšování schopnosti organizování volného času. Naprostá samostatnost v rámci volného času je předpokládána u dospělých, kdy ve volném času dětí a mládeže je velmi důležitým faktorem dostatečný prostor a pozornost,
- **nezbytné pedagogické ovlivňování** – potřeba ovlivňování ve výchovném procesu, z důvodu menšího množství zkušeností dětí a mládeže a jejich nižší schopnosti orientace v problematice volnočasových aktivit. (Hájek, 2011, s. 68)

Podle Pávkové je ideální situace, když se dítě zajímá o volnočasové aktivity samo z vlastní vůle. Základem pro vývoj dítěte a jeho zdravý životní styl je odpočinek trávený aktivní formou. K tomuto uvádí, že „*Zájmová činnost plní funkci výchovnou i vzdělávací. Rozvíjí celou osobnost, působí motivačně i socializačně, podporuje seberealizaci. Jako součást volného času plní i úkoly zdravotně – hygienické. Může být prostředkem relaxace, odpočinku, duševní i fyzické rekreace a regenerace sil*“. (Pávková a kol., 2002, s. 98)

1.3 Volnočasové aktivity

Pod pojmem volnočasová aktivita si můžeme vybavit různorodé množství aktivit, které prostupují celou společností. Každého pod tímto pojmem napadne něco jiného, díky čemuž se může seberealizovat. Stejně jako moderní společnost se i volnočasové aktivity a jejich nabídka neustále vyvíjí, díky čemuž dochází k uspokojení potřeb jedince.

Hofbauer k definici volnočasové aktivity uvádí, že „Aktivity volného času obsáhly v posledních desetiletích rozsáhlé, výrazně se diferencující spektrum činností různorodých obsahů a realizačních způsobů, odlišné odborné specializace a výchovné náročnosti. Vstoupily do všech pracovních dnů žáků škol i dospělých, do jejich víkendů a prázdnin v průběhu školního roku a v létě, i do dovolených. Staly se nedílnou součástí všech fází lidského života od dětství (dnes již předškolního věku) a dospívání přes dospělost až po seniorský věk. Jejich účastníky jsou příslušníci všech sociálních a zájmových skupin společnosti.“ (Hofbauer, 2004, s. 55)

1.3.1 Formy a druhy volnočasových aktivit

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v materiálu s názvem „Volný čas a prevence u dětí a mládeže“ (2002, s. 6) uvádí, že v současnosti není pozitivní vývoj aktivit dětí a mládeže, přičemž dochází k prohlubování nenáročných aktivit, pasivity a konzumnosti. Samotná frekvence aktivit obecně u dětí a mládeže, se dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, snižuje.

V materiálu dělí formy volnočasových aktivit na dvě základní skupiny, a to aktivní využívání volného času a naopak pasivní využívání volného času. Aktivní formy využívání volného času dělí na čtyři druhy činností a pasivní formy na tři druhy činností.

Aktivní formy:

- organizovaná i neorganizovaná fyzická aktivita,
- pobyt na čerstvém vzduchu v rámci fyzické aktivity,
- zájmové činnosti, které rozvíjejí jedince (technické, přírodovědecké, výtvarné, hudební a jiné kroužky),
- společenské činnosti realizované mimo prostředí domova.

Pasivní formy:

- sezení u tabletu a počítače,
- sledování televize,
- dění na nejrůznějších sociálních sítích.

Podle Hofbauera existuje hned několik hledisek, podle kterých můžeme volnočasové aktivity rozlišovat. Volnočasové aktivity tak rozlišuje podle míry organizace, prostředí, obsahu činnosti, věku účastníka a podle počtu lidí vykonávajících aktivitu.

Podle míry organizace:

- zájmová činnost příležitostní – je plně organizovaná a je časově a místně organizovaná (lyžařské výcviky nebo letní dětské tábory),
- zájmová činnost spontánní – je bez časového a místního omezení, přičemž není omezená ani pro zájemce,
- zájmová činnost pravidelná – je takřka vždy zajišťována ze strany kvalifikovaného vedoucího (kroužky nebo kurzy).

Podle prostředí:

- rodina – základní prostředí pro učení dítěte trávit volný čas,
- škola – volnočasové aktivity zajišťované školou, případně základní uměleckou školou,
- instituce zajišťující volnočasovou aktivitu – volnočasové aktivity zajišťované středisky volného času pro děti a mládež, instituty zájmového vzdělávání, zájmovým sdružením, případně samosprávním strukturou.

Podle obsahu činnosti:

- volnočasové aktivity kulturní,
- volnočasové aktivity tvůrčí,
- volnočasové aktivity konzumní,
- volnočasové aktivity sportovní.

Podle věku účastníka:

- předškolní věk – v tomto věku je velmi vysoká důležitost rodiny, ve které jedinec tráví většinu svého času. Rychle se vyvíjí, osvojuje si velké množství nových dovedností a učí se praktické činnosti. Důležitou funkci ve vývoji zastává hra, kterou tráví mnoho času,
- mladší školní věk – v tomto věku si jedinec vytváří okruhy zájmů a kamarádů,
- straší školní věk – v tomto věku si jedinec prohlubuje okruhy zájmů a kamarádů,

- adolescence – velice významná ve vztahu k volnému času, kdy jedinec v tomto věku hledá své místo ve společnosti, prožívá výrazné tělesné, sociální a psychologické změny. Pro tento věk jsou zejména důležité vrstevnické vztahy,
- dospělost – v tomto věku tráví jedinec volný čas zejména v rodinném kruhu nebo s přáteli.

Podle počtu lidí vykonávajících aktivitu:

- individuální aktivity – jedná se o aktivity, jako jsou individuální sporty nebo sledování televizních programů, případně četba knihy,
- skupinové aktivity – jedná se o aktivity, jakou jsou kolektivní sporty nebo společenské hry, případně kroužky. (Hofbauer, 2004, 69-72)

V návaznosti na předcházející kapitoly, které se věnovaly vymezení volného času, bude další podkapitola věnována nestátním neziskovým organizacím, které působí konkrétně v oblasti volného času a volnočasových aktivit dětí a mládeže.

1.4 Nestátní neziskové organizace a volný čas

V současnosti existuje v České republice poměrně velké množství nestátních neziskových organizací, které se zaměřují na děti a mládež a jejich volnočasové aktivity. Mezi tyto organizace můžeme zařadit zapsané spolky, které se dříve nazývaly občanská sdružení, nadace, ústavy nebo obecně prospěšné společnosti. Podle Pávkové pak tyto nestátní neziskové organizace můžeme dělit podle jejich činnosti a výchovného zaměření na:

- spolky všeobecného obsahu,
- spolky zájmového charakteru,
- veřejně prospěšné spolky,
- církve. (Pávková, 2014, s. 55-56)

Mezi **spolky všeobecného obsahu** se řadí Junák – český skaut, který je součástí skautského hnutí celosvětové úrovně. Junák klade důraz na rozvíjení morálních vlastností, jako jsou úcta a pomoc druhým, sebekázeň, rovněž se zaměřuje na pobyt v přírodě, zvyšování fyzické zdatnosti členů nebo osvojování si nových praktických dovedností. Dále do této kategorie patří Pionýr, který vznikl v roce 1990, a to v návaznosti na ukončení činnosti Pionýrské organizace SSM. Důraz je kladen na spojení zájmů dětí, získávání kamarádů, legraci, zažívání nových dobrodružství a na celkové pozitivní využívání volného času dětí a mládeže. Jako poslední do této kategorie patří Křesťanské sdružení mladých lidí – YMCA (Young Men's

Christian Association), které je nejstarší a zároveň nejvíce rozšířenou světovou organizací pro mládež. Sdružení v rámci své činnosti nabízí například nejrůznější letní tábory nebo umělecké a zájmové kroužky. (Pávková, 2014, s. 55-56)

Do kategorie **spolků zájmového charakteru** patří spolky, jejichž činnost je zaměřena zejména na uspokojení zájmů členů. Nejrůznější sportovní kluby nebo Sokol patří do oblasti, která se zaměřuje na sport a tělovýchovu. Pokud se jedná o oblast přírody nebo zálesáctví, tak do této patří Česká táborská unie nebo Liga lesní moudrosti. Duha se zaměřuje například zase na aktivity spojené s přírodou a ekologií. Do této kategorie řadíme i další menší zájmové spolky, které mají mezi členy i děti a mládež, kdy se může jednat o svazy rybářů, včelařů nebo chovatelů zvířat. (Pávková, 2014, s. 55-56)

Organizace působící ve prospěch obecného zájmů patří do kategorie **veřejně prospěšných spolků**. Hlavní členskou základnou těchto spolků jsou většinou dospělí, nicméně se tyto spolky zaměřují i na činnosti s dětmi a mládeží. Mezi nejvýznamnější spolky patří Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska nebo Český červený kříž. (Pávková, 2014, s. 55-56)

Velké množství **církví** zaštiťuje nejrůznější volnočasové aktivity pro děti a mládež. Mezi nejrozšířenější a nejvíce aktivní patří řád salesiánů, který se věnuje práci s problémovou mládeží, kdy v rámci této práce nabízí v rámci svých středisek pravidelné zájmové činnosti, prázdninové aktivity nebo kluby s volnou činností. (Pávková, 2014, s. 55-56)

2 Sport jako jedna z volnočasových aktivit

Sport je bez pochyby jedna z nejméně rozšířených aktivit na celém světě. Je součástí takřka každé společnosti, přičemž některé sporty mají velmi dlouhou tradici s vazbou pouze pro určité státy, ale většina sportů je mezinárodního rázu. Sport tak proniká do všech úrovní sociální reality a věnují se mu všechny věkové skupiny. Stejně jako i jiné volnočasové aktivity sport přirozeně prochází vývojem, a to nejenom v souvislosti se změnami celé společnosti.

2.1 Sport a jeho definice

Sport můžeme například definovat, jako formy pohybových činností, které si kladou za cíl formou organizované nebo i neorganizované účasti, určité projevení, případně zdokonalení tělesné a psychické kondice, stejně jako rozvoj společenských vztahů nebo dosažení soutěžních výsledků, a to bez rozdílu úrovně. (Slepičková, 2005, s. 28)

Sekot ve své knize k definici sportu uvádí, že sport je sociální fenomén, nikoliv pouze aktivní herní a pohybová aktivita, kdy význam tohoto fenoménu překračuje dalece výsledky a statistiky dosažené v rámci vzájemných utkání. (Sekot, 2003, s. 8)

V odborné literatuře v České republice se sport řadí mezi složky tělesné kultury, a to společně s tělesnou výchovou a pohybovou rekreací. „*Hodaň chápe tělesnou kulturu jako sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického, a z něj vyplývajícího psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace.*“ (Hobza, Rektořík, 2006, s. 9)

Zajímavá je rovněž i definice sportu z encyklopedie o tělesné kultuře, kde je uvedeno, že „*Sport je charakteristický některými rysy jako výkonový charakter sportovních činností, herní základ, veřejnost sportovních soutěží, mnohotvárnost sportovních odvětví apod.*“ (Encyklopedie tělesné kultury, 1988, s. 148)

2.2 Druhy sportu

Sekot vymezuje rámcově druhy sportu do pěti základních skupin. První skupinou jsou **adrenalinové sporty**, které mají společný znak, a to vysoké riziko. Cílem těchto sportů je uspokojení jedince ve smyslu jeho touhy po nebezpečí, zážitku a napětí ve spojení s fyzickým výkonem. Tyto sporty mají zpravidla vysokou míru technické, organizační a finanční náročnosti. Do této skupiny patří například parašutismus, vysokohorské horolezectví nebo rafting. Druhá skupina jsou **fitness sporty**, které jsou zaměřené na tělesnou zdatnost jedince. Kladou si důraz na zlepšení silové aerobní zdatnosti, tělesných proporcí a pohyblivosti. Do této

skupiny řadíme například cyklistiku, plavání nebo jízdu na kolečkových bruslích. **Klubové sporty** zahrnují třetí skupinu, kdy se jedná o sporty organizované s vazbou na kluby a federace. Motivací jedince může být vzrušení při soutěžení, úsilí o nejlepší výkony, touha po relaxaci nebo ukojení potřeby společenského kontaktu. Sport zaměřený na dokonalý osobní vzhled se nazývá sport kosmetický a je provozován společně s oběma předchozími typy. Čtvrtou skupinou jsou **požitkářské sporty**. Motivací jedince je touha po požitku a potěšení za účelem zlepšení fyzické kondice a fyzického vzhledu. Do této skupiny může zařadit například i S-sporty, při kterém nároční turisté praktikují rekreační radovánky, a to pod odborným vedením. Poslední skupinou je **rekreační sport**, který je zaměřen na činnosti ve volném čase, které jedinci přinášejí zábavu, odpočinek. Jedná se o činnosti, při kterých jedinec dosáhne znovunabytí jeho fyzických a psychických sil. (Sekot, 2008, s. 37-38)

Jak je uvedeno výše, tak druhy sportu například můžeme rozlišovat podle fyzické úrovně nebo podle organizační a finanční náročnosti sportu. Tyto druhy spojuje společná a zásadní věc, a to, že jsou mimo vrcholový výkonnostní sport. Dále pak to, že jsou vykonávány v rámci volného času jedince, bez primární zaměřenosti na jeho vítězství, jeho výkon, případně jakoukoliv odměnu. (Sekot, 2008, s. 37-38)

Zajímavé dělení sportu uvádí, ve své publikaci, Dovalil a kolektiv. Tento sport dělí ve vztahu k veřejnosprávní podpoře a různorodosti sportu na kategorie:

- **aktivní sport** – je velmi přitažlivý pro veřejnost a účastníky jsou sportovci všech věkových kategorií a úrovně výkonnosti, kteří se snaží dosáhnout individuální výkony. Představuje příležitost pro uspokojení ambicí a uplatnění motivů. Pro veřejnost je přístupný a poskytuje značnou sportovní šíři a mnohostrannost,
- **rekreační sport** – je velmi rozšířený a zahrnuje velké množství pohybových aktivit. Účastní se ho rovněž sportovci všech věkových kategorií. Je realizován v sociálním a přírodním prostředí, a to jako pohybové vyžití,
- **výkonnostní sport** – jedná se o sportovní činnost, kterou sportovci vykonávají dle jejich zájmu ve volném čase, a to v rámci sportovních klubů. Tato sportovní činnost je v konkrétním sportu realizována s vědomím a snahou o zvyšování výkonnosti, zdokonalování a rozvíjení duševních a fyzických sil,
- **vrcholový sport** – v rámci této sportovní činnosti sportovci svůj životní styl zcela přizpůsobují požadavkům konkrétního sportu a s tímto spojenými tréninky. Pro vrcholové sportovce jsou vytvářeny odlišné podmínky a celkový

společenský statut. V pomyslném žebříčku výkonnostní úrovně sportů je vrcholový sport na jeho vrcholu,

- **profesionální sport** – jedná se o sport, který je nejčastěji zprostředkován formou televizních přenosů nebo jinými médii, čímž je poskytována zábava pro širokou veřejnost. Zaměření tohoto sportu je zejména na ty nejpobulárnější odvětví sportovní činnosti,
- **sport zdravotně postižených** – tento sport je realizován na rekreační, výkonnostní, ale i vrcholové úrovni. Napomáhá účastníkům v integraci do společnosti, a to zejména účastí zdravotně postižených sportovců v soutěžních kláních. Zdravotní omezení je sportovcům nahrazováno aktivním provozováním sportu, který jim dodává nový životní rozměr. Předpokladem tohoto sportu je speciální materiální vybavení, organizace, účast odborníků a speciální úprava pravidel konkrétního sportu,
- **divácký sport** – do této kategorie patří zájem veřejnosti o sport obecně, sportovní výkony i hodnoty, které sport přináší. Divák sledující sport je vtahován do sportovního dění, identifikuje se se sportovci v jejich dramatických bojích a díky zprostředkování může zažívat částečně to stejné, jako samotní sportovci.
(Dovalil a kol., 2004, s. 27)

2.3 Pozitiva sportu ve volném čase

Pokud trávíme volný čas jakoukoliv sportovní aktivitou, tak tato má v první řadě pozitivní účinky naši psychickou stránku a následně také na naši stránku fyzickou. Sportovní aktivity, nejenom ty volnočasové, jsou bezpochyby součástí a předpokladem zdravého životního stylu jedince. Sportovní aktivity mají vliv na duševní zdraví jedince a podstatně snižují riziko onemocnění a v konečném důsledku tímto i snižují případné výdaje na zdravotnickou péči. Slepíčková ve své knize pozitivní účinky na psychickou a fyzickou stránku jedince poměrně přehledně shrnuje. Konkrétně podle Slepíčkové v důsledku sportu dochází k:

- zlepšení účinnosti srdce a plic,
- zlepšení vzhledu,
- snížení rizika srdečně cévních onemocnění,
- snížení četnosti problémů se zády,
- napomáhání k udržení správné a zdravé tělesné hmotnosti,
- zlepšování psychických funkcí,
- oddálení procesů stárnutí,

- způsobení přirozené únavy a uklidnění. (Slepičková, 2005, s. 64)

Dalším pozitivem sportu je bez pochyb lidské zdraví, jako takové. Současná doba je sice velmi moderní a pokroková, nicméně její nedílnou součástí je velmi často nadměrné pracovní a rodinné vytížení, celkový spěch a s tímto spojený stres. Jedná se o velmi negativní faktory, které záporně ovlivňují lidské zdraví. Tuto teorii konkrétně popisuje například ve své části Bílá kniha o sportu, kde je uvedeno, že „*Nedostatek tělesné aktivity zvyšuje výskyt nadváhy, obezity a četných chronických onemocnění, jako jsou kardiovaskulární choroby a diabetes, které snižují kvalitu života, ohrožují život jednotlivců a zatěžují rozpočty zdravotnictví a hospodářství.*“ (Bílá kniha o sportu, 2017, s. 3)

2.4 Sport a tělesná výchova

Na rozdíl od sportu, u kterého je základní motivací dosažení určitého stupně výkonu, je tělesná výchova podstatně méně spjatá se snahou jedince dosáhnout určitý fyzický výkon. Tělesnou výchovu tak spíše spojujeme se snahou udržet určitý fyzický stav. Tělesná výchova je v současnosti povinná ve vzdělávání na základních a středních školách, kdy na vysokých školách je tato povinná pouze částečně. Ve vzdělávání existuje rovněž pojem sport ve školách, přičemž se jedná ale takřka ve všech případech o organizované zájmové aktivity sportovních klubů, působících v rámci školních klubů a nejedná se o povinnou tělesnou výchovu v rámci vzdělávání. Tělesnou výchovu definuje Novotný konkrétně, jako „*Pedagogický proces, v němž se využívá jako hlavního prostředku tělesných cvičení, sloužících k všestrannému zdokonalování člověka a k rozvoji jeho osobnosti.*“ (Novotný, 2000, s. 14)

Následující dvě podkapitoly se vzhledem k zaměření bakalářské práce a zároveň v návaznosti na předchozí vymezení sportu jako jedné z volnočasových aktivit, věnují blíže sportu mládeže a jeho roli při socializaci těchto jedinců.

2.5 Sport a mládež

Na začátek je vhodné si uvést, co vlastně pojem mládež znamená. Sekot k pojmu mládež uvádí, že se jedná o termín, který označuje více méně nepřesně vymezenou věkovou skupinu, případně určitou sociální kategorii, která má specifické biologické, psychologické a sociální znaky, které ji vymezují. (Sekot, 2003, s. 79)

Podle Sekota je zejména u dětí kladen důraz na prospěšnost rozvoje všech schopností a všech druhů pohybových aktivit. Za předpokladu, že děti a mládež sportují, tak se vyvíjí po stránce osobnostní všestranně, kdy se jedná o harmonii tohoto vývoje s požadavky společnosti.

Velmi přínosné jsou pro děti a mládež socializační účinky sportu, a to jak po stránce společenské, tak i té osobnostní. (Sekot, 2003, s. 99)

Svoboda k otázce plnění výchovných záměrů sportu mládeže uvádí, že „*Skutečnost, že cílem sportu je dosahování maximálního výkonu v činnostech vymezených určitými pravidly, není jinak překážkou v plnění výchovných záměrů sportu. V každé výchovné oblasti usiluje o spojení vzdělávacího a výchovného působení.*“ (Svoboda, 1980, s. 29)

Na současné děti a mládež je vyvíjen velký tlak ze strany masových komerčních médií. Jedná se o negativní jev současné doby, kdy na děti a mládež neustále působí medializace. Velká část těchto jedinců vyhledává zábavu, u které nemusí vynaložit jakoukoliv námahu, případně pouze námahu minimální. Nastává situace, že aktivní činnosti v rámci trávení volného času, mezi které patří i sport, začínají být pro velkou skupinu mládeže a dětí nepohodlné. Tělesné aktivity napomáhají přispívat k harmonizaci a integraci osobnosti každého jedince, což ukazují některé z orientálních systémů. Prožitek je v životě současné mládeže velmi důležitým prvkem, což vede k tomu, že se ze značné části mládeže stávají postupně tzv. „*hledací vzrušení*“. Jedná se o pojem, který původně pochází z anglického „*sensation seekers*“. V rámci oblasti sportu a her se nejčastěji vyskytují přijatelné prožitky, včetně optimálních zkušeností v aktivitách v rámci volného času. Velmi důležitým faktorem je minimalizovat část prožitků, které jsou spojené s tělesnou pasivitou nebo s diváckou a virtuální povahou. Nejhorším případem jsou pak prožitky, které mají chemickou podstatu. Volný čas nám nabízí rozsáhlou paletu aktivit, proto je nutné dostatečně, na určité úrovni odbornosti a zejména nenásilně tuto nabídku využívat. (Kraus a kol., 2006, s. 56-57)

Velmi zajímavé zjištění přinesl výzkum na základních a středních školách, který byl na území České republiky a Slovenské republiky realizován koncem devadesátých let minulého století. Výsledkem tohoto výzkumu bylo zjištění, že na prvním místě v pomyslném žebříčku motivace pro sportování dětí a mládeže je radost ze soutěžení. Tato radost však s věkem respondentů, kteří se věnují rekreačnímu sportu, postupně klesá. Dále bylo zjištěno, že výkonnostní ambice jsou zejména u chlapců, kteří se věnují výkonnostním sportům, silným motivačním faktorem. Naopak u dívek, které se věnují výkonnostním sportům, bylo motivem zejména formování pěkné postavy. Jako další motiv byla u rekreačně sportujících chlapců zjištěna jejich snaha o postupné zvyšování fyzické kondice. Radost z pohybu je z hlediska vnitřního prožívání hlavním motivem ke sportovní činnosti. Postupně se s věkem tento motiv překonává upevnováním hodnoty zdraví jedince. Rovněž i relaxační hodnota sportu se

s postupným zvyšováním věku upřednostňuje, a to bez ohledu na skutečnost, jaký sport jedinec provozuje. (Sekot, 2003, s. 88 – 89)

2.5.1 Sport a socializace mládeže

Aktivní sportování působí pozitivně na celkový rozvoj jedince, ale má i socializační možnosti. Velmi výraznou roli zastává na vnějšek pozorovatelný společenský projev člověka, ve kterém se odráží míra osvojení sociálních rolí, které se následně u jedince projevují i mimo oblast sportovního života. Tento projev jedince je závislý na jeho fyzickém a psychickém stavu, kdy hovoříme o kvalitě jeho sociálního výstupu. Jedná se o dlouhodobý proces socializace jedince, neboli učení se sociálním dovednostem, který má velmi úzké vazby na rodinu, která je prostředím, ve kterém dochází k základním procesům osvojování. Následně na rodinu postupně navazují školy, vrstevníci nebo i média, které společně můžeme označit, jako další utvářecí činitele, které se určitou mírou podílejí na socializaci mladých jedinců. Všeobecně se o socializaci člověka hovoří, jako o procesu osvojení si postojů, hodnot a jednání, které jsou přiměřené pro danou kulturu. Sport má bezpochyby vliv na socializaci jedinců, kdy však obecně přesné vymezení tohoto působení je poměrně obtížné. Příkladem může být například socializační působení na dva odlišné jedince, kteří jsou na rozdílné úrovni mentálního vývoje a mají různé povahové rysy, u kterých toto působení zanechává odlišné stopy. Dalším příkladem může být jedinec, který vstřebává odlišné sociální zkušenosti plynoucí z odlišnosti prostředí, kde tyto vznikají a následně dochází k jejich realizaci. Jako typický případ si můžeme rovněž uvést rozdíly při socializaci jedince v prostředí výkonnostního sportu v porovnání se sportem v rekreační formě. Zde proti sobě stojí jedinec, který směřuje svoji osobnost na výkon, obětuje své soukromí, podřizuje se nebo pociťuje nepřátelství k soupeři, proti jedinci, který klade důraz na svůj prožitek, navazování nových kontaktů, komunikativnost nebo svobodu volby. (Sekot, 2003, s. 57)

3 Legislativa tělovýchovy a sportu v České republice

Stejně, jako ve většině ostatních zemí Evropské unie, tak i v České republice je sport legislativně upraven v právních předpisech a dokumentech, které jsou zpravidla rozděleny do několika kategorií. Pro přehledné vymezení do kategorií v rámci České republiky použijeme základní členění dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jakožto ústředního orgánu státní správy pro oblast sportu v České republice, které tyto kategorie vymezuje následovně:

- Evropská unie,
- obecně platné,
- specifické,
- statistické.¹

3.1 Evropská unie

Do této kategorie dokumentů patří Bílá kniha o sportu, Evropská charta o sportu a Pokyny Evropské unie pro pohybovou aktivitu. Tyto dokumenty blíže popisují následující podkapitoly.

3.1.1 Bílá kniha o sportu

Obsahem tohoto dokumentu je množství opatření, se zaměřením na ekonomický, ale i společenský rozměr sportu, které by Komise Evropských společenství měla v budoucnu podpořit, případně sama provést. Tyto opatření vytváří společně akční plán „*Pierre de Coubertin*“, pojmenovaný po francouzském pedagogovi a historikovi, zakladateli moderních Olympijských her, podle kterého budou směřovat následující kroky v oblasti sportu.²

3.1.2 Evropská charta sportu

V tomto dokumentu jsou ve dvanácti přehledných a stručných článcích uvedeny doporučení a postupy ve vztahu k efektivnímu rozvoji a podpory tělesné výchovy a sportu. Jednotlivé články Evropské charty sportu jsou sepsány v souladu se zásadami, které jsou vymezeny v dokumentu Kodex sportovní etiky.³

3.1.3 Pokyny Evropské unie pro pohybovou aktivitu

Dokument byl schválen dne 25. 9. 2008 na zasedání pracovní skupiny Sport a zdraví Evropské unie a následně potvrzen ministry tělovýchovy členských států Evropské

¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Dokumenty* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/akce>

² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Bílá kniha o sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>

³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Evropská charta sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>

unie na jejich zasedání dne 27. – 28. 11. 2008 v Biarritz. Obsahem dokumentu jsou jak přínosy pohybových aktivit, které upevňují zdraví, výčet současných pokynů, tak i přímo související pokyny a opatření v nejrůznějších oblastech politiky. Velmi zajímavou částí tohoto dokumentu jsou pak pasáže, ve kterých jsou uvedeny vždy konkrétní příklady osvědčených postupů v konkrétních zemích Evropské unie.⁴

3.2 Obecně platné dokumenty

Do této kategorie patří celkem osm obecně platných dokumentů, které se zaměřují na různé oblasti tělovýchovy a sportu v České republice. Tyto obecně platné dokumenty jsou vymezeny a popsány blíže v následujících podkapitolách.

3.2.1 Koncepce podpory sportu 2016 - 2025

Obsahem tohoto materiálu jsou směry rozvoje a podpory sportu v České republice, jakožto i pilíře, priority a strategické cíle i podmínky k naplnění v období 2016 - 2025. Cílem této koncepce je zlepšit podmínky státní reprezentace České republiky tak, aby odpovídala významu sportu pro jedince, ale i pro celou společnost a respektovat tradici i sportovní politiku Evropské unie.⁵

3.2.2 Akční plán ke koncepci SPORT 2025 na období 2018 - 2019

Tento obecně platný dokument byl schválen dne 15. 8. 2018 usnesením Vlády České republiky číslo 519. Jedná se o výčet konkrétních opatření, kterými chce v budoucnu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy postupně naplňovat cíle koncepce Sport 2025. Dokument vychází z Koncepce podpory sportu 2016 – 2025 a řeší cíleně pouze ty strategické cíle, které je potřeba řešit v období 2018 – 2019. Samotná opatření dělí do pěti vzájemně provázaných kategorií, mezi které patří nová legislativa, transparentnost státní podpory, rozvoj infrastruktury, opatření proti negativním jevům a průřezová témata. Zajímavou částí je například snaha připravit návrh nového zákona o podpoře sportu nebo snaha o zavedení rejstříku ve sportu a pravidelně průběžně monitorovat statistické údaje ze sportu.⁶

⁴ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Pokyny Evropské unie pro pohybovou aktivitu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu>

⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Koncepce podpory sportu 2016-2025* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>

⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Akční plán ke koncepci SPORT 2025 na období 2018-2019* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/akcni-plan-ke-koncepci-sport-2025-na-obdobi-2018-2019>

3.2.3 Doporučená osnova plánu rozvoje sportu v obci dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Tímto dokumentem bylo reagováno na zákon číslo 230/2016 Sb., kterým se mění zákon číslo 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o doporučení neopominutelných oblastí, v reakci na novelu zákona, které by měly být zahrnuty v plánu rozvoje sportu, zejména obcí a měst, ačkoliv dokument poukazuje na poměrně obtížné vymezení jednotné metodiky pro tuto oblast.⁷

3.2.4 Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015 - 2017

Obsahem tohoto dokumentu je v první části analýza současného stavu, a to ve smyslu poklesu pohybových aktivit a s tímto spojeným životním stylem, organizovanosti občanů České republiky ve sportovních organizacích a současného financování sportu. Dále pak dokument vymezuje prioritní cíle podpory rozvoje sportu v letech 2015 – 2017, jako jsou například podpora rozvoje a popularizace sportu pro všechny nebo podpora sportovní reprezentace.⁸

3.2.5 Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu

Jedná se o obecně platnou právní normu, kdy v rámci České republiky je zákon ze dne 28. 2. 2001 číslo 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů, nejdůležitější a nejpodstatnější právní normou v oblasti sportu. Zákon vymezuje sport a jeho postavení, jakožto pro společnost veřejně prospěšné činnosti, ale vymezuje i další základní pojmy a orgány v oblasti sportu. V zákoně jsou rovněž definovány úkoly ministerstev, správních úřadů a je vymezena působnost územních samosprávných celků v souvislosti s podporou sportu.⁹

3.2.6 Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy

Dokument byl schválen Vládou České republiky a upravuje poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy, a to v návaznosti na zákon číslo 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.¹⁰

⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Doporučená osnova plánu rozvoje sportu v obci dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/doporucena-osnova-planu-rozvoje-sportu-v-obci-dle-zakona-c>

⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015-2017* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/doporucena-osnova-planu-rozvoje-sportu-v-obci-dle-zakona-c>

⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/zakon-o-podpore-sportu>

¹⁰ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy* [online].

3.2.7 Metodická informace – dětské hřiště a tělocvičny

Tento dokument obsahuje preventivní doporučení a postupy ve smyslu ochrany zdraví a bezpečnosti při užívání sportovních zařízení na dětských hřištích a v tělocvičnách, včetně podmínek údržby a zajištění kontrolních mechanismů těchto zařízení.¹¹

3.2.8 Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů

Účelem tohoto dokumentu je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Doporučuje rovněž ředitelům a zřizovatelům ostatních škol a školských zařízení využívat tento pokyn dle možností při tvorbě vlastních předpisů pro tuto oblast.¹²

3.3 Specifické dokumenty

Mezi specifické dokumenty patří **Analýza financování sportu v České republice**, kterou vypracovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Český olympijský výbor. Formou studie se zabývá otázkou přínosu sportu a jeho rolí ve společnosti nebo objemem vynaložených veřejných prostředků na podporu sportu.¹³ Dále do této kategorie patří **Kodex sportovní etiky**, který je základním kamenem při vytváření standardů a pravidel pro sportovní činnosti. Kodex sport vymezuje jako společenskou a kulturní činnost, která má být vykonávána čestně v duchu fair play.¹⁴ Dalším dokumentem jsou **Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů**, kdy tento dokument slouží k tvorbě koncepce reprezentace státu v oblasti sportu a k činnosti v oblasti plánování rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.¹⁵ Specifickým dokumentem na národní úrovni je **Národní program rozvoje sportu pro všechny**, který vymezuje jednoznačně budoucí cíle, kterých by mělo být v následujícím období v souvislosti s rozvojem sportu dosaženo. Cílem tohoto dokumentu je mimo jiné i změna sociálních a materiálních podmínek

2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/zasady-vlady-pro-poskytovani-dotaci-ze-statniho-rozpoctu-ceske-republiky-nejstatnim-neziskovym-organizacim-ustrednimi-organy-statni-spravy>

¹¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Metodická informace – dětské hřiště a tělocvičny* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/metodicka-informace>

¹² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/metodicky-pokyn-k-zajisteni-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi>

¹³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Analýza financování sportu v České republice* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>

¹⁴ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Kodex sportovní etiky* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky>

¹⁵ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/zasady-komplexniho-zabezpeceni-statni-sportovni-reprezentace-vcetne-systemu-vychovy-sportovnich-talentu>

při využívání účinných a bezpečných forem sportu pro co možná největší část obyvatel, a to současně bez negativního vlivu na životní prostředí.¹⁶ Posledním dokumentem je **Statut Školní ceny Fair play Českého olympijského výboru**, který stanovuje podmínky pro udělování této konkrétní ceny v oblasti fair play pro žáky základních a středních škol, studenty vysokých škol a tělovýchovné pedagogy.¹⁷

3.4 Statistické dokumenty

Do této kategorie dokumentů patří **Přehled medailových umístění**, který je zanesen do evidence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.¹⁸

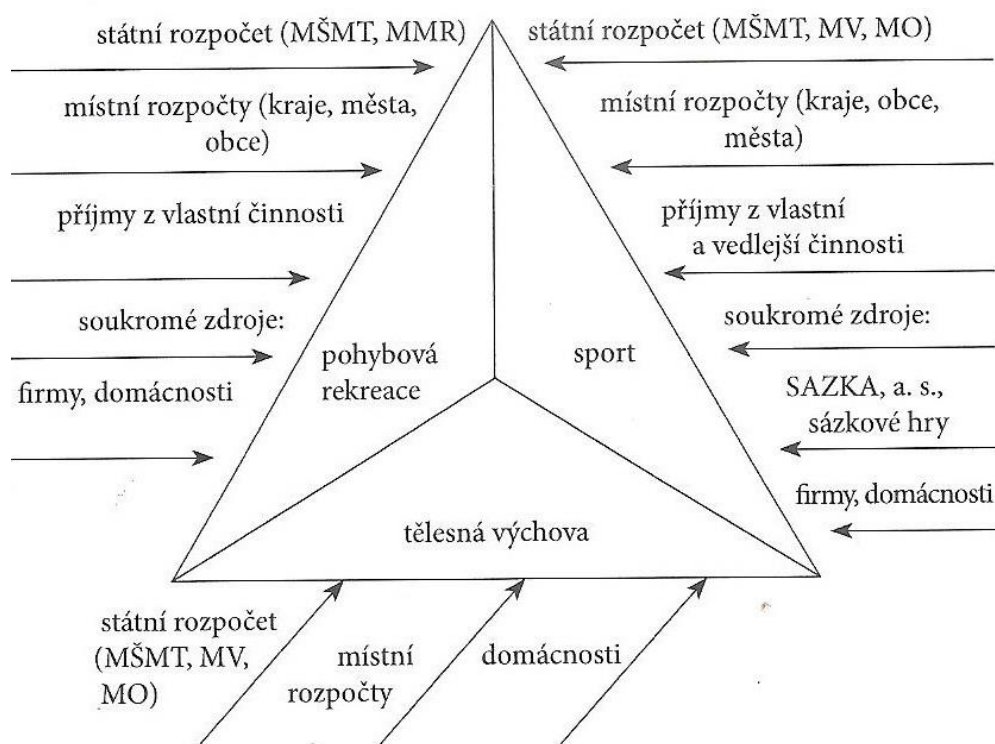
¹⁶ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Národní program rozvoje sportu pro všechny* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>

¹⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Statut Školní ceny Fair play Českého olympijského výboru* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/statut-skolni-ceny-fair-play-ceskeho-olympijskeho-vyboru>

¹⁸ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Přehled medailových umístění* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/prehled-medailovych-umisteni>

4 Financování sportu v České republice

V České republice je financování sportu zabezpečeno formou dvou základních zdrojů. Tyto zdroje můžeme velice jednoduše rozdělit na veřejné zdroje a naopak na zdroje soukromé. Velmi často dochází v souvislosti s financováním sportu k prolínání těchto dvou základních zdrojů, kdy v těchto případech se využívá pojmu vícezdrojové financování. Často se pak využívá i pojem vícezdrojové financování tělesné kultury, kdy tato v sobě zahrnuje tělesnou výchovu, sport a pohybovou rekreaci. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 89-90) Vícezdrojové financování tělesné kultury v České republice je přehledně znázorněno níže na obrázku č. 1.

Obr. 1 Vícezdrojové financování tělesné kultury

Zdroj: Hobza, Hodaň (2010), s. 90.

4.1 Financování sportu z veřejných zdrojů

Jak už jsme si uvedli v předchozí kapitole, tak ústředním orgánem pro oblast sportu v rámci státní správy České republiky je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Jeho úkolem je mimo jiné zajišťování finanční podpory ze státního rozpočtu, tvorba adekvátních podmínek pro sportovní reprezentaci nebo zřizování resortních center pro sportovní činnosti. Ministerstvu jsou k rozhodnutí předkládány doporučení Národní rady pro sport, která má za úkol posuzování rozdělování státních prostředků.

Tělesná kultura vykazuje velký podíl pozitivních a negativních externalit. Tento pojem znamená vliv činností jednoho člověka na blahobyt lidí neúčastnících se na této činnosti. U sportu obecně převládá úroveň pozitivních externalit nad těmi negativními. Tato skutečnost má za výsledek nedostatečné produkování produktů a služeb v oblasti tělesné kultury v podmínkách čisté tržní ekonomiky. Vzhledem k tomuto je v rámci tělesné kultury produkce podporována formou prostředků z veřejných zdrojů financování. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 90)

Oblasti zahrnující financování sportu z veřejných zdrojů můžeme rozdělit:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace z místního rozpočtu na úrovni krajské, městské nebo obecní,
- financování školní tělesné výchovy. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 90)

Přímá státní podpora sportu tvoří přibližně jednu třetinu z celkových veřejných zdrojů. Zaměřuje se zejména na financování státní sportovní reprezentace a programovou podporu sportu na vrcholové úrovni, a to včetně zázemí vrcholového sportu a souvisejících středisek. Zbylé dvě třetiny z celkových veřejných zdrojů, které jsou tvořeny rozpočty na krajské, městské nebo obecní úrovni, se pak zaměřují zejména na pohybovou rekreaci. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 90)

4.2 Financování sportu ze státního rozpočtu

Finanční podpora sportu ze státního rozpočtu je realizována Vládou České republiky formou dotací z tohoto rozpočtu. Organizace, které působí v oblasti sportu, tak mohou od státu získat dva druhy dotací, kdy se jedná o dotace investiční nebo naopak o dotace neinvestiční. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhláší každoročně programy státní podpory sportu, a to v souladu se zákonem číslo 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, které zveřejňuje následně na internetových stránkách. Tímto jsou jasně vymezeny podmínky, které je nutné splnit ze strany nestátních neziskových organizací, za účelem udělení dotace ze státního rozpočtu. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 96-97)

4.3 Financování sportu z místních rozpočtů

Nejvíce podporovanou oblastí sportu z rozpočtů územně samosprávních celků na krajské, městské a obecní úrovni, je z celé tělesné kultury pohybová rekreace. Vzhledem ke skutečnosti, že v těchto místních rozpočtech nejsou z účetních a rozpočtových hledisek rozlišeny celkové výdaje na sport a na pohybovou rekreaci, není možné jednoznačně stanovit výši prostředků, které jsou určeny pouze pro pohybovou rekreaci. Na krajské úrovni financování je realizována grantová politika zaměřená zejména na podporu nestátních

neziskových organizací zaměřených na sport a dále negrantová politika, která zahrnuje podporu sportu na profesionální úrovni. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 97)

4.4 Financování sportu ze soukromých zdrojů

Soukromé zdroje financování, často také označované, jako zdroje privátní, můžeme rozdělit do pěti hlavních kategorií, kdy se jedná o:

- výdaje domácnosti na sport (rodinné rozpočty),
- výnosy subjektů z jejich vlastní činnosti v oblasti tělesné kultury,
- podpora subjektů formou sponzorství,
- výnosy loterijních a sázkových společností,
- příjmy z reklam. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 98-99)

Mezi výdaje domácnosti můžeme zařadit zápisné, členské a oddílové příspěvky, startovné, různé dary nebo i výpůjčky od členů klubu. Do kategorie výnosů z vlastní činnosti subjektů pak patří vstupné, různé vklady, investice, zisky z klubové prodejny, nájemné za klubové prostory nebo příjmy z klubové restaurace, případně z klubového ubytovacího zařízení. Sponzorství zahrnuje nejrůznější formy sponzoringu a darů. Výnosy loterijních a sázkových společností jsou založeny na principu odvodu části ze zisku společností na konkrétní veřejně prospěšný účel, kdy tento nemusí být pouze sportovní, ale například i kulturní nebo sociální. Pokud hovoříme o příjmech z reklamy, tak se může jednat o reklamy zprostředkované prostřednictvím určité agentury nebo poplatky médií za sportovní přenosy a reportáže. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 98-99)

Důležitým faktorem u tohoto financování sportu je jeho druh, případně úroveň, na které je sport provozován. Výdaje domácnosti jsou nejvýznamnějším soukromým zdrojem financování v souvislosti s pohybovou rekreací nebo s tzv. sportem pro všechny. V případě vrcholového sportu je pak naopak nevýznamnějším zdrojem financování příjem z reklamy nebo sponzorské dary. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 98-99)

4.5 Financování tělesné výchovy

Tělesná výchova je financována celkem ze tří zdrojů, a to ze strany státního rozpočtu, rozpočtů územně samosprávních celků a ze strany soukromých zdrojů, kterými jsou výdaje domácnosti. Toto financování je pevně navázáno na organizaci školského systému v rámci České republiky. Rovněž ani zde není možné jednoznačně určit konkrétní prostředky financování tělesné výchovy v rámci vícezdrojového financování sportu. Důvodem je skutečnost, že dotace jsou zde poskytovány na celkovou výuku, nikoliv pouze na samotnou

tělesnou výchovu. Mezi uváděné soukromé zdroje financování, kterými jsou výdaje domácnosti, patří finance vynaložené na obstarávání sportovního vybavení, mezi které řadíme například nákup sportovního oblečení, sportovní obuvi nebo i sportovních pomůcek. Základem principu financování tělesné výchovy jsou rozpočtové normativy, které určují výši výdajů na vzdělávání na jedno dítě, žáka nebo studenta v určité věkové kategorii. Normativy jsou prvotně dány Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a formou dotací následně přidělovány do rozpočtů na krajské a nižší úrovni. Dále jsou pak tyto dotace přidělovány jednotlivým školám v rámci působnosti již konkrétních úřadů. Středním školám, vyšším odborným školám a školským zařízením, které přesahují působnost obcí, přidělují dotace krajské úřady. Obce pak přidělují dotace mateřským školám, základním školám, případně jiným školským zařízením. Provozní náročnost tělesné výchovy a celkový počet vyučovacích hodin jsou dva základní faktory, na kterých je závislý podíl nákladů na tělesnou výchovu. U veřejných vysokých škol jsou dotace určeny na základě normativů na studenta, absolventa a podle vědeckých výkonů. (Hobza, Hodaň, 2010, s. 96)

4.6 Možné bariéry při financování sportu z veřejných zdrojů

Touto problematikou se zabýval vrchní ministerský rada oddělení financování sportu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Karel Kovář, a to v rámci projektu Transparency International – Česká republika, o.p.s., „*Veřejné peníze ve sportu*“ (2016). Konkrétně představil dva druhy možných bariér, u kterých rovněž navrhuje určité možnosti řešení. Jedná se o strukturální bariéry a kognitivní bariéry, někdy také nazývané, bariéry odborné.

Mezi **strukturální bariéry** se řadí:

- politický klientismus – rozhodující vliv vztahů, nikoliv potřeb obyvatel. Řešením jsou dlouhodobé plány rozvoje a všesportovní kolegium,
- byrokratizace – limitace pro dobrovolná sdružení. Pomocť mohou Servisní centra České unie sportu, případně rady svazů na okresní a krajské úrovni nebo okresní rady Asociace školních sportovních klubů České republiky,
- neochota používat evidenci – rozhodující vliv zkušeností, nikoliv přesných dat, bez prosazování nových sportů a trendů. Tato bariéra může být odstraněna evidenčními systémy České unie sportu nebo České obce sokolské, centrálním rejstříkem na ministerské úrovni, případně evidenčními systémy obcí a měst,
- nedostatečná interakce mezi sportovním prostředím a úřadem – možným řešením je akceptování lobbingu v pozitivním slova smyslu. (Kovář, 2016)

Mezi **kognitivní (odborné) bariéry** se řadí:

- nedostatečné znalosti – absence samostatného odboru pro sport a odborníků na řízení sportu ve veřejné správě. Řešením je vzdělávání pracovníků, jejich metodické podporování ze strany ministerstva a inovace vysokoškolských studijních programů,
- nízká informovanost – neznalost reálných problémů ze strany politiků a úředníků, kteří mají velmi omezený kontakt se sportovním prostředím. Pomocť mohou průzkumy, terénní šetření nebo vzájemná setkání s veřejností,
- nedocení sportu jako zájmu veřejné politiky – základním komunitním prostředím pro obce a města je právě sport, kdy je v současnosti nízká preference vícegeneračních klubů. Možností je nezaměnitelně klást důraz na ekonomický a zdravotní efekt, dosáhnout vyšší intenzity cestovního ruchu a rovněž aktivizace obyvatelstva,
- stereo-typizovaný a negativní obraz sportu u veřejné správy – sportovci jsou ze strany veřejné správy vnímáni, jako přeplacení. Celkově je sport vnímán, jako pod vlivem soukromých zájmů, korupce a dopingu. Nástrojem může být kladení důrazu na zdravotní a společenské aspekty sportu. (Kovář, 2016)

Následující podkapitoly se v návaznosti na výše popsané financování sportu věnují ekonomickému pojetí sportu, v rámci kterého je na sport pohlíženo, jako na ekonomický statek.

4.7 Sport jako statek

Statek je pojem, který můžeme zařadit do základní ekonomické kategorie. Statek, jako takový, může být vnímán v jeho fyzické podobě, případně pak i v podobě služby, kdy je primárně určen ke spotřebě. (Hobza, Rektořík a kol., 2006, s. 20) Novotný a kolektiv k tomuto uvádí, že „*Sport sám o sobě má nehmotný charakter, tvoří jej řada rozmanitých činností, které proto, aby je mohli lidé provádět, potřebují určité materiální podmínky.*“ (Novotný a kol., 2011, s. 24) S ohledem na výše uvedené tak můžeme konstatovat, že produktem sportu může být nehmotná činnost, která však pro svoje vykonávání potřebuje materiální vybavení a prostředí, mezi které můžeme zařadit nejrůznější budovy, jejich zařízení nebo sportovní oblečení a sportovní vybavení. Jednoznačné určení, zda je sport veřejným nebo soukromým statkem je tak poměrně obtížné. Členění statků podle Jacksona a Browna (1994) je poměrně přehledně znázorněno dále v tabulce č. 1.

	Vylučitelnost ze spotřeby	Nevylučitelnost ze spotřeby
Dělitelnost spotřeby	<i>Čisté soukromé statky</i>	<i>Smíšené statky</i>
	Nízké náklady na vyloučení	Spotřebovány kolektivně, může ovšem dojít k přetížení kapacity
	Produkce prostřednictvím soukromých firem	Mohou být produkovány jak státem, tak soukromou firmou
	Jejich produkce je financována z jejich prodeje	Jsou financovány buď z prodeje (poplatky), popř. prostřednictvím daní
	Poskytování prostřednictvím Trhu	Poskytovány veřejně, ale i tržně
	Př.: vitamínové nápoje, sportovní oděv, fitness, aerobic, lyžování, atd.	Př.: veřejná plovárna, veřejné kluziště, atd.
	Nedělitelnost spotřeby	<i>Smíšené statky</i>
Soukromé statky spojené s externalitami		Vysoké náklady na vyloučení (popř. nemožnost vyloučení)
Jsou produkovány soukromými subjekty		Produkovány státem, popř. soukromou firmou na základě smlouvy se státem
Poskytovány pomocí trhu, cena je „deformována“ dotací, popř. kolektivním zdaněním		Poskytovány z veřejných rozpočtů
Financovány z příjmů z prodeje		Financovány z daňových příjmů
Př.: diváctví, sportovní služby nabízené občanskými sdruženími; tenis, volejbal, korfbal, atd.		Př.: veřejná hřiště, turistika, běh na lyžích, hry v přírodě, atd.

Tab. 1 Členění statků podle Jacksona, Browna (1994)

Zdroj: Hobza, Rektořík a kol., 2006, s. 18-19

4.7.1 Sport jako veřejný statek

Hobza, Rektořík a kolektiv uvádí, že podmínkou pro stav, aby bylo možné sport označit, jako čistý veřejný statek, je jeho nevylučitelnost ze spotřeby, skutečnost, že je nerivalitní a dále nulové mezní náklady na jakékoliv další spotřebitele. Nevylučitelnost je dána podmínkami provozování sportovní aktivity a spotřeba je nevylučitelná, tedy pokud se bude jednat například o aktivity ve volné přírodě, veřejné prostory nebo aktivity spojené s turistikou. Jedná se o aktivity, které jsou volně přístupné, kdy hovoříme o jejich nedělitelné, tedy nerivalitní,

spotřebě. Pokud jsou náklady sportovního zařízení stejné pro různé počty spotřebitelů a sportovců, tak hovoříme o nulových mezních nákladech na další spotřebu. (Hobza, Rektořík a kol., 2006, s. 20)

4.7.2 Sport jako soukromý statek

Mezi tyto statky řadíme privátní statky, jejichž nabídka je tvořena příležitostmi na trhu a schopností dostatečně uspokojovat jasně vymezený okruh spotřebitelů. Jedná se zejména, o statky jejichž:

- produkci není schopen uspokojit veřejný sektor,
- provozování a význam je z celoplošného hlediska neutrální nebo alespoň diskutabilní,
- spotřeba je zcela závislá na individuálních požadavcích. (Hobza, Rektořík a kol., 2006, s. 21)

4.7.3 Sport jako smíšený statek a statek pod ochranou

Tato kategorie zahrnuje poměrně velké množství statků z oblasti tělesné kultury. Hlavním znakem smíšených statků je jejich nevyučitelnost ze spotřeby a dále jejich dělitelnost. Tyto statky jsou spotřebovávány kolektivně a v případech, kdy dojde k naplnění kapacity těchto statků, tak začnou okamžitě vykazovat efekt přetížení. V rámci těchto statků může nastat i situace, kdy s rostoucím počtem jejich spotřebitelů začne docházet k poklesu kvality jejich poskytování. Příkladem takových statků jsou veřejné koupaliště, hřiště nebo stadiony. Pokud chceme rozhodnout, zda se jedná o statek smíšený nebo o statek pod ochranou, tak je nutné určit, kdo má ze spotřeby konkrétního statku užitek. Pokud mají užitek individuální spotřebitelé, tak se jedná o statek pod ochranou. Pokud má naopak užitek celá společnost, jedná se o statek smíšený. (Hobza, Rektořík a kol., 2006, s. 20)

Na tomto místě dospěla teoretická část bakalářské práce do svého konce. Záměrně byla poslední hlavní kapitola teoretické části věnována právě oblasti financování sportu, jelikož se navazující praktická část bakalářské práce věnuje financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Analýza financování tělovýchovy a sportu mládeže

Cílem této bakalářské práce je analyzovat financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji v letech 2017-2020 a na základě dat získaných analýzou zhodnotit zjištěný stav a vývoj financování za vybrané časové období. Konkrétně je tato analýza zaměřena na zpracování a následné vyhodnocení zjištěných skutečností a údajů, které se týkají dotačního programu s názvem Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji, jehož primárním cílem je právě podpora sportovní činnosti dětí a mládeže v jednotlivých okresech.

Za účelem dosažení výše uvedeného cíle práce byly vymezeny úkoly:

- vyhledání a následné studium související odborné literatury,
- zajištění podkladů pro praktickou část bakalářské práce,
- zpracování teoretických poznatků pro teoretickou část bakalářské práce,
- vymezení destinace a popis vybraného dotačního programu,
- zpracování přehledu vybraného dotačního programu v letech 2017 – 2020,
- analyzování zjištěných skutečností,
- vyhodnocení výsledků provedené analýzy.

5.1 Stanovení výzkumných otázek a výzkumného problému

Tato bakalářská práce má stanovený výzkumný problém, který zní: „*Jaký je stav a vývoj financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji?*“

V návaznosti na cíl bakalářské práce, vymezené úkoly a výzkumný problém byly stanoveny následující výzkumné otázky:

1. Jaký počet oprávněných příjemců byl v rámci programu podpořen v jednotlivých letech?
2. Jaký objem finančních částek byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen mezi oprávněné příjemce?
3. Jaký je procentuální podíl okresů na celkovém objemu rozdělených finančních částek?
4. Jaká nejvyšší a nejnižší alokace podpory byla udělena oprávněným příjemcům?
5. Jaký je vývoj průměrné částky pro jednoho oprávněného příjemce a počtu oprávněných příjemců za vybrané období?

5.2 Metodologické vymezení práce

V rámci zpracování bakalářské práce bylo mimo jiné využito studia a analýzy odborné literatury a teoretických poznatků, na základě čehož bylo následně možné zpracovat teoretickou část práce.

Dále byla v rámci výzkumného šetření pro praktickou část práce využita metoda sběru a analýzy dat. Zejména bylo využito sekundárních dat, která již byla v minulosti za využití různých metod částečně zpracována a následně zveřejněna ze strany Olomouckého kraje. Rovněž byla využita metoda statistická, a to konkrétně základní statistické metody a postupy. Na základě této metody byla získaná data porovnána a vyhodnocena, na základě čehož byla tato data následně přehledně zpracována do tabulkových a grafických výstupů.

Při zpracování této bakalářské práce bylo v rámci její teoretické a praktické části využito částečně i dalších metod. V rámci třídění, hodnocení a souvisejícího řazení pojmů a poznatků bylo využito metody klasifikace. Rovněž byla využita metoda analýzy, a to zejména v souvislosti s rozborem dat získaných při výzkumném šetření. V neposlední řadě pak byla využita metoda sumarizace, při vytváření požadovaných souhrnů a přehledů a při následném porovnávání zpracovaných výstupů byla využita metoda komparace.

5.3 Vymezení destinace a výzkumného souboru

Tato bakalářská práce se zaměřuje na financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji. Konkrétně se zabývá pouze financováním a přímou podporou tělovýchovy a sportu mládeže z krajského rozpočtu, nikoliv financováním z rozpočtů okresních, městských nebo obecních. Vzhledem k této skutečnosti, a rovněž z důvodu, že při výzkumném šetření bylo využito krajských dokumentů týkajících se vykazování konkrétního dotačního programu, je v následující části této kapitoly blíže charakterizován právě Olomoucký kraj a Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji.

5.4 Olomoucký kraj a jeho základní charakteristika

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje rovněž do její severní části. Společně se Zlínským krajem tvoří z hlediska územně-správního region soudržnosti Střední Morava (NUTS 2). Olomoucký kraj je dále členěn na celkem pět okresů. Jedná se o okres Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk a Jeseník. Na území kraje je stanoveno 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Hranice kraje tvoří na severu hranice s Polskou republikou, na východě hranice Moravskoslezského kraje, na jihu hranice Zlínského kraje a Jihomoravského kraje a na

západě hranice Pardubického kraje. Na severu kraje se nachází pohoří Jeseníky s nejvyšší horou Praděd (1 491 m n. m.), kdy dále krajem protéká řeka Morava, na jejíž hladině se nachází u Kojetína v okrese Přerov nejnižší položený bod kraje (190 m n. m.). Mezi přírodní zajímavosti kraje patří například Chráněné krajinná oblast Jeseníky nebo Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví. Ke dni 31. 12. 2018 byla celková výměra kraje 5 271,52 km², což odpovídalo 6,7 % z celkové rozlohy České republiky. Ke stejnému dni měl Olomoucký kraj celkem 632 492 obyvatel, přičemž počet obyvatel na 1 km² byl 120, což je blízko průměrné hustotě zalidnění za celou Českou republiku, kdy této hodnotě odpovídal počet 135 osob na km². V rámci kraje ke dni 31. 12. 2018 žili obyvatelé celkem ve 402 obcích, z nichž mělo celkem 30 obcí statut města a v těchto bydlelo celkem 56 % celkového obyvatelstva kraje. Statutární město Olomouc je krajským městem a ke stejnému dni mělo toto město 100 523 obyvatel. Olomoucký kraj je z ekonomického hlediska průmyslovou oblastí s rozvinutými službami. Hanácké okresy mají ekonomiku více stabilní a rozmanitou. Naopak okres Jeseník a sever okresu Šumperk, mimo jiné díky své poloze a horší dopravní dostupnosti, patří k ekonomicky slabším regionům. V roce 2018 se na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice Olomoucký kraj podílel hodnotou 4,7 %, což v přepočtu na jednoho obyvatele dosahovalo pouze 78,4 % průměru v celé České republice.¹⁹

5.5 Orgány Olomouckého kraje

- hejtman
- zastupitelstvo
- rada
- krajský úřad²⁰

V čele Olomouckého kraje stojí **hejtman**. Kraj zastupuje hejtman navenek a tato funkce byla v České republice zavedena v roce 2020. Hejtman je volen z řad zastupitelstva, kterému za výkon své funkce rovněž odpovídá. Mezi kompetence hejtmana patří finance a majetek nebo krizové řízení. Zákonem číslo 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, jsou zejména upraveny povinnosti a pravomoci hejtmana.²¹

¹⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Olomoucký kraj: Charakteristika kraje* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje

²⁰ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Orgány Olomouckého kraje* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/index.php#>

²¹ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Orgány Olomouckého kraje: Hejtman* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/hejtman-cl-23.html>

Zastupitelstvo kraje tvoří celkem 55 členů. Rozhoduje o věcech patřících do samostatné působnosti, a pokud se jedná o rozhodování ve věcech přenesené působnosti, tak pouze v těch případech, které jsou stanoveny zákonem. Jako jediný orgán kraje je zastupitelstvo ústavně zakotveno. Volbami občanů má zastupitelstvo danou přímou demokratickou legitimitu. Je nadřazenou všem ostatním orgánům a v oblasti samosprávy zastává pozici hlavního orgánu. Zastupitelstvo volí obyvatelé kraje, a to na období 4 let. Nejméně jednou za 3 měsíce se zastupitelství schází a zasedání zastupitelstva je veřejné. V rozhodovacích věcech (usnesení, volba, rozhodnutí) je vždy potřeba nadpoloviční většiny členů zastupitelstva.²²

Radu kraje tvoří celkem 11 členů, a to hejtman, jeho náměstci a další členové rady. Jedná se o výkonný orgán kraje v oblasti samostatné působnosti, který při výkonu působnosti odpovídá zastupitelstvu kraje. Ve věcech přenesené působnosti rada rozhoduje pouze v případech, které stanoví zákon. Rada se schází v rámci neveřejných schůzí podle potřeby. V rozhodovacích věcech (usnesení, volba, rozhodnutí) je vždy potřeba, stejně jako u zastupitelstva kraje, nadpoloviční většiny všech členů rady.²³

Krajský úřad Olomouckého kraje vznikl ke dni 1. 1. 2001, a to v souladu se zákonem číslo 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné vymezuje postavení krajů a jejich orgánů. Úkoly úřad plní v samostatné působnosti, která je mu uložena zákonem, zastupitelstvem a radou. Rovněž vykonává státní správu, která mu je stanovena zákonem, jako výkon přenesené působnosti. Výjimku tvoří věci, které zákon svěřuje zastupitelstvu nebo radě, případně zvláštním orgánům. Krajský úřad má v čele ředitele, kdy v rámci členění je tvořen odbory a odděleními.²⁴

5.6 Konceptní dokumenty týkající se tělovýchovy a sportu v rámci Olomouckého kraje

- Konceptce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023
- Akční plán rozvoje sportu v Olomouckém kraji

Dokument z roku 2019 Konceptce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023 navazuje na předchozí krajský materiál Konceptce rozvoje tělovýchovy

²² OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Orgány Olomouckého kraje: Zastupitelstvo kraje* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/zastupitelstvo-cl-24.html>

²³ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Orgány Olomouckého kraje: Rada kraje* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/rada-cl-25.html>

²⁴ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Orgány Olomouckého kraje: Krajský úřad* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/krajsky-urad-cl-26.html>

a sportu v Olomouckém kraji (aktualizace pro 2014 - 2018). Dokument reflektuje nová koncepční, právní a strategické rozhodnutí, a to na úrovni státu, krajů a obcí. V koncepci je zároveň přihlíženo k novým právním normám a metodickým návodům vytvořeným v programové podpoře komplexního rozvoje tělesné výchovy a sportu v rámci České republiky. Koncepce je členěna do čtyř základních částí. První část je úvodní, ve které jsou prezentovány základní informace, kontext vzniku, účel a rovněž jsou v této části vymezeny základní pojmy. Druhou část dokumentu tvoří část analytická. Obsahem této části jsou východiska umožňující formulaci závěrů, které jsou předpokládány dále ve strategické a implementační části koncepce. Rovněž jsou zde prezentovány odkazy na základní dokumenty Evropské unie a dokumenty České republiky, které zasahují do oblasti sportu a obecně volnočasových aktivit. Součástí jsou i výsledky dotazníkového šetření, které bylo realizováno elektronicky. Analýza výsledků a jejich statistické zpracování přineslo významné podněty pro tvorbu dokumentu. Třetí strategická část vychází z analýzy podkladů z předcházející analytické části koncepce a zároveň z dřívějších analýz, které byly prováděny v rámci Olomouckého kraje. Součástí této části je definice východisek, strategií a cílů v souvislosti s rozvojem tělovýchovy a sportu. Závěrečná implementační část vyúsťuje v Akční plán rozvoje sportu v Olomouckém kraji pro období 2019 - 2023, který je blíže popsán samostatně níže.²⁵

Akční plán rozvoje sportu v Olomouckém kraji je součástí implementační části Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023. Jedná se o přehled jednotlivých aktivit Olomouckého kraje v oblasti sportu a tělovýchovy pro období 2019 - 2023. Tyto aktivity vychází z předem stanovených střednědobých cílů, návrhů a záměrů. Akční plán je strukturován na základě členění dle časového horizontu a podle jednotlivých konkrétních oblastí. Pro všechny opatření a jednotlivé projekty je určen garant a stejně tak časový horizont pro realizaci. Součástí akčního plánu jsou rovněž i přehledné tabulky, které prezentují jednotlivé strategické oblasti. Strategických oblastí je celkem 23 a nejpodstatnější je pro tuto bakalářskou práci oblast č. 8, pod kterou je v tabulce č. 75 blíže rozpracována podpora sportovní činnosti dětí a mládeže.²⁶

²⁵ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023* [online]. 2019 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/koncepce-rozvoje-telovychovy-a-sportu-v-olomouckem-kraji-cl-4127.html>

²⁶ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023: Akční plán rozvoje sportu v Olomouckém kraji* [online]. 2019 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/koncepce-rozvoje-telovychovy-a-sportu-v-olomouckem-kraji-cl-4127.html>

5.7 Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji

Jedná se o dotační program, který je ze strany Olomouckého kraje vyhlašován s jasným cílem podpořit sportovní činnost dětí a mládeže. Je zaměřen na jedince z řad mládeže a dětí, kteří jsou sdruženi v oddílech, případně v klubech, které mají sídlo v Olomouckém kraji. Záměrem tohoto programu je rovněž snaha o zkvalitnění sportovní přípravy dětí a mládeže v Olomouckém kraji, a to ve veřejném zájmu a dále v souladu s cíli, které jsou stanoveny Olomouckým krajem. Program zahrnuje rovněž finanční prostředky na údržbu sportovišť, tělovýchovných zařízení a vybavenost sportovními potřebami. V současnosti tento dotační program vychází z tabulky č. 75 strategické oblasti č. 8 Akčního plánu rozvoje sportu v Olomouckém kraji, který je součástí Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023 a dále z části Programového prohlášení Rady Olomouckého kraje. Pro Olomoucký kraj se jedná o jeden z významných projektů a jeho realizace bude finančně podporována i v následujících letech. Každoročně jsou pro tento program, stejně jako pro další dotační programy, vydávány ze strany Olomouckého kraje pravidla dotačního programu, které jsou následně dostupné online na webových stránkách kraje v části dotace, granty, příspěvky. Součástí pravidel je mimo jiné okruh oprávněných žadatelů, předpokládaný objem peněžních prostředků, pravidla pro předkládání žádosti, obecné podmínky pro poskytování dotace nebo základní pojmy. Pro rok 2020 je vyčleněna na dotační program maximální částka ve výši 4.000.000,- Kč s tím, že minimální výše dotace na jednu činnost je 10.000,- Kč a maximální výše dotace na jednu činnost je stanovena na částku ve výši 200.000,- Kč.²⁷

5.8 Analýza výzkumného šetření

Níže popsaná analýza výzkumného šetření je rozčleněna celkem do pěti částí. Každá část této analýzy výzkumného šetření je zaměřena na konkrétní oblast výzkumných otázek pod č. 1 – 5, tak jak byly tyto otázky vymezeny na začátku této kapitoly.

5.8.1 Počet podpořených příjemců v rámci programu

První oblast výzkumného šetření, týkající se počtu příjemců, kteří byli v rámci programu podpořeni v letech 2017 – 2020, byla zpracována v dále uvedené tabulce č. 2. V této tabulce jsou zpracovány počty příjemců dle jednotlivých let, dle jednotlivých okresů a následně jsou do této tabulky zanesena i celková data v rámci celého kraje.

²⁷ OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v roce 2020* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/07-04-program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2020-prijem-zadosti-1-6-24-7-2020-cl-4826.html>

okres	2017	2018	2019	2020	celkem
Olomouc	61	59	59	41	220
Prostějov	29	18	24	17	88
Přerov	41	36	48	34	159
Šumperk	31	21	34	26	112
Jeseník	7	11	10	6	34
celkem	169	145	175	124	613

Tab. 2 Celkový počet příjemců v letech 2017 – 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Dle obsahu výše uvedené tabulky je zřejmé, že v roce 2017 byl celkový počet příjemců v rámci Olomouckého kraje 169. Následně v roce 2018 byl celkový počet příjemců 145. Nejvyšší počet příjemců byl následně v roce 2019, kdy se jednalo o celkový počet 175. Naopak v roce 2020 byl celkový počet příjemců nejnižší, a to 124. Celkově se tak jednalo v období let 2017 – 2020 o 613 příjemců. Nejvyšší počet příjemců byl v jednotlivých letech vždy v rámci okresu Olomouc a jednalo se postupně o 61, 59, 59 a 41 příjemců (celkově 220). Naopak nejmenší počet příjemců byl vždy v okrese Jeseník, a to dle jednotlivých let 7, 11, 10 a 6 (celkově 34). Na pomyslném druhém místě v počtu příjemců byl v jednotlivých letech vždy okres Přerov s počtem příjemců 41, 36, 48 a 34 (celkově 159). V okrese Prostějov byl v období počet příjemců 29, 18, 24 a 17 (celkově 88) a v okrese Šumperk 31, 21, 34 a 26 (celkově 112). Dle zjištěných počtů příjemců je tak patrné, že v období let 2017 – 2020 došlo k pravidelnému střídání nárůstu a poklesu celkového počtu příjemců, přičemž k nejvýraznějšímu poklesu došlo v roce 2020, kdy došlo k poklesu o 51 příjemců oproti roku 2019.

5.8.2 Objem rozdělených finančních částek

Objem finančních částek, který byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen, je druhou oblastí výzkumného šetření. V tabulce č. 3 jsou zpracovány nejdříve celkové částky v kraji v jednotlivých letech, u kterých jsou pro přehlednost opětovně uvedeny celkové počty příjemců v kraji. Přímo s tímto pak souvisí následná tabulka č. 4, ve které jsou zpracovány jednotlivé částky dle okresů a dle jednotlivých let v celkovém období.

rok	celková částka v kraji (v Kč)	celkový počet v kraji
2017	4 000 000	169
2018	3 800 000	145
2019	4 215 000	175
2020	4 250 000	124
celkem za období v kraji	16 265 00	613

Tab. 3 Celkový objem finančních částek a počet příjemců v letech 2017 – 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Celkový objem finančních částek v rámci programu v letech 2017 – 2020 byl ve výši 16 265 000,- Kč. V jednotlivých letech se celkový objem finančních částek pohyboval vždy kolem hranice 4 000 000,- Kč. V roce 2017 se jednalo o částku přímo 4 000 000,- Kč. Následně v roce 2018 se jednalo o částku 3 800 000,- Kč, tedy pod touto hranicí. V letech 2019 a 2020 se jednalo o částky nad touto hranicí, a to 4 215 000,- Kč a následně 4 250 000,- Kč. Tedy s výjimkou roku 2018 došlo v období 2017-2020 k postupnému nárůstu celkového objemu finančních částek, který byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen.

okres	2017 (v Kč)	2018 (v Kč)	2019 (v Kč)	2020 (v Kč)	Celkem (v Kč)
Olomouc	1 710 000	1 565 000	1 510 000	1 765 000	6 550 000
Prostějov	605 000	495 000	555 000	495 000	2 150 000
Přerov	1 030 000	1 080 000	1 285 000	1 180 000	4 575 000
Šumperk	585 000	460 000	690 000	655 000	2 390 000
Jeseník	70 000	200 000	175 000	155 000	600 000

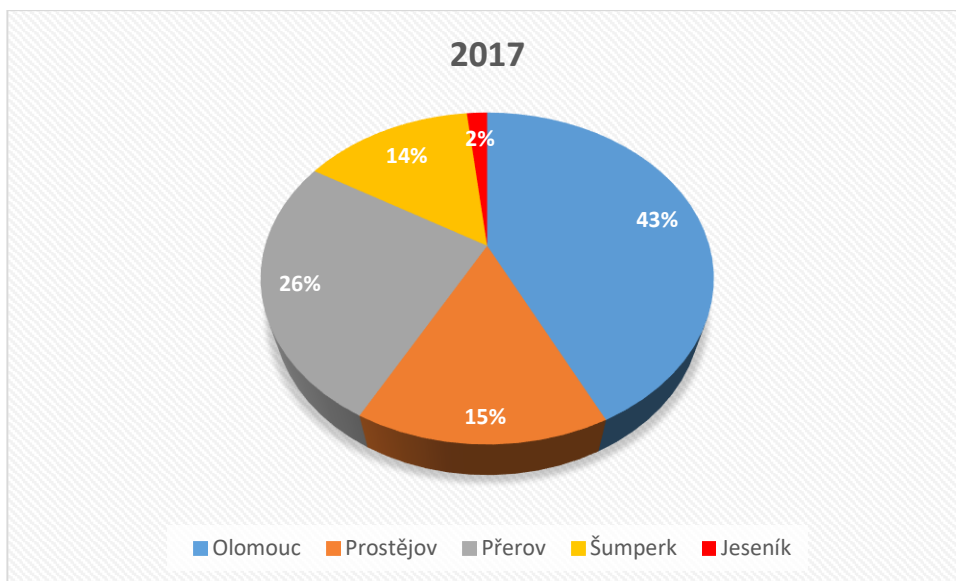
Tab. 4 Celkový objem finančních částek dle okresů v letech 2017 – 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

V tabulce č. 4 je celkový objem finančních částek, který byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen, dále zpracován dle jednotlivých okresů a dle jednotlivých let. Největší objem finančních částek byl rozdělen v rámci okresu Olomouc a jednalo se o celkovou částku ve výši 6 550 000,- Kč. Jednalo se o částky 1 710 000,- Kč, 1 565 000,- Kč, 1 510 000,- Kč a 1 765 000,- Kč. Druhý největší objem finančních částek byl rozdělen v rámci okresu Přerov a jednalo se o částky 1 030 000,- Kč, 1 080 000,- Kč, 1 285 000,- Kč a 1 180 000,- Kč, což tvoří celkovou částku ve výši 4 575 000,- Kč. V okresech Prostějov a Šumperk byl rozdělen podobný objem finančních částek, přičemž se jednalo o celkové částky ve výši 2 150 000,- Kč a 2 390 000,- Kč. V rámci prvně jmenovaného okresu Prostějov se jednalo o částky 605 000,- Kč, 495 000,- Kč, 555 000,- Kč a opět 495 000,- Kč. U okresu Šumperk se jednalo o částky 585 000,- Kč, 460 000,- Kč, 690 000,- Kč a 655 000,- Kč. Výrazně nejnižší objem finančních částek byl rozdělen v rámci okresu Jeseník, kdy se jednalo postupně o částky 70 000,- Kč, 200 000,- Kč, 175 000,- Kč a 155 000,- Kč, které ve vybraném období tvoří celkovou částku ve výši 600 000,- Kč. Pokud tedy porovnáme celkový objem finančních částek dle jednotlivých okresů, který byl v rámci programu rozdělen, tak v rámci okresu Olomouc bylo v období 2017 - 2020 rozdělen více jak desetkrát větší objem, než v rámci okresu Jeseník. V rámci okresu Přerov byl v porovnání s okresem Jeseník rozdělen objem, který je větší více jak sedmkrát. Více jak třikrát až takřka čtyřikrát byl menší objem v rámci okresu Jeseník v porovnání s okresy Prostějov a Šumperk.

5.8.3 Podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek

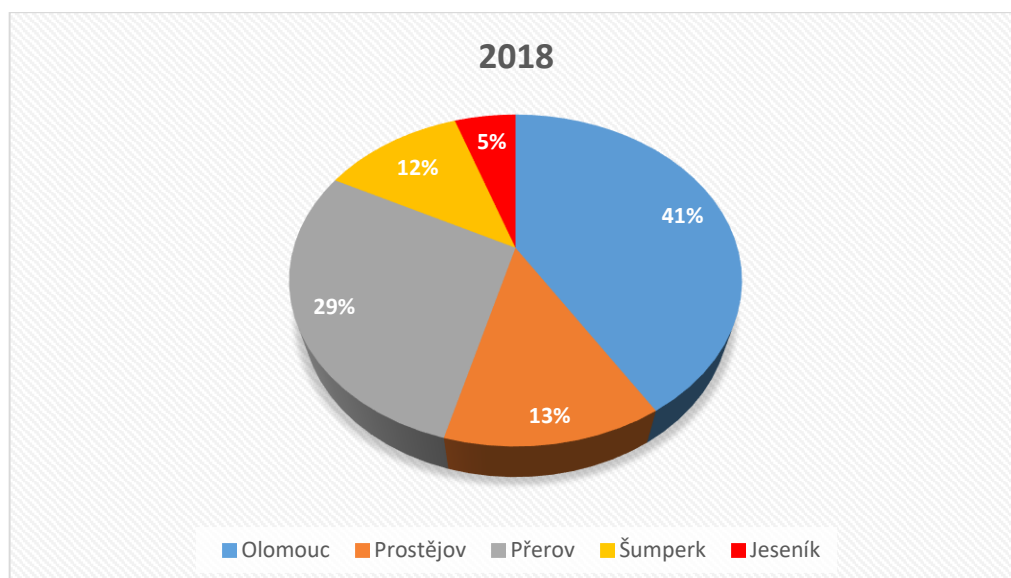
Procentuální podíl okresů na celkovém objemu rozdělených finančních částek v období 2017 – 2020 je další oblastí výzkumného šetření. Tento podíl je dále zpracován graficky v jednotlivých grafech pod čísly 1 – 5. Grafy pod čísly 1 - 4 nejdříve zobrazují podíl okresů v jednotlivých letech a následující graf pod číslem 5 zobrazuje podíl okresů v rámci celkového období.

Graf 1 Podíl dle okresů pro rok 2017

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017, zpracováno autorem

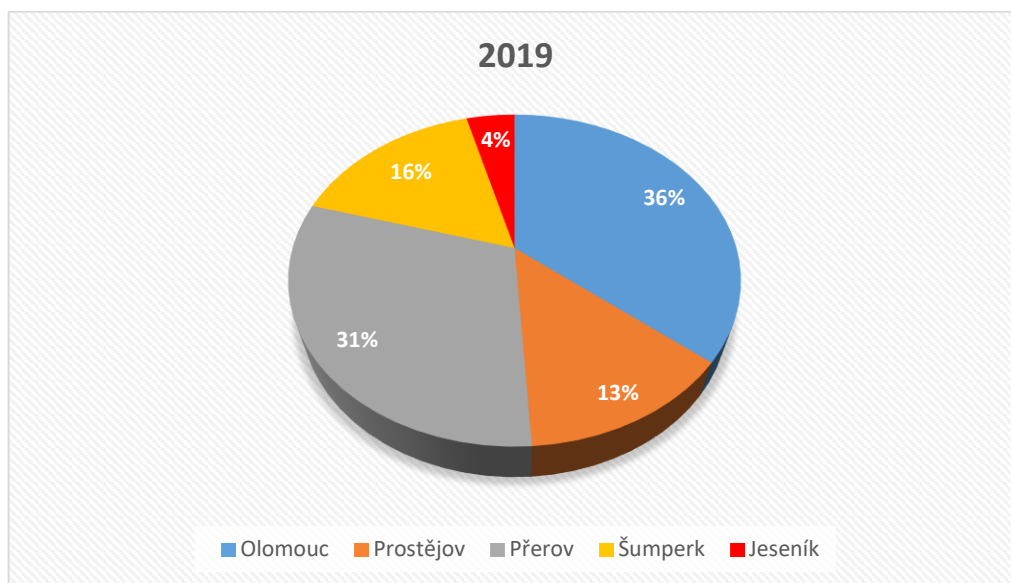
V roce 2017 byl procentuální podíl okresu Olomouc na celkovém objemu rozdělených finančních částek 43 %. Druhý největší podíl měl okres Přerov, a to 26 %. Takřka stejný podíl měly okresy Prostějov a Šumperk, přičemž se jednalo o 15 % a 16 %. Nejnižší podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek měl okres Jeseník, kdy se jednalo pouze o 2 %.

Graf 2 Podíl dle okresů pro rok 2018

Zdroj: Olomoucký kraj, 2018, zpracováno autorem

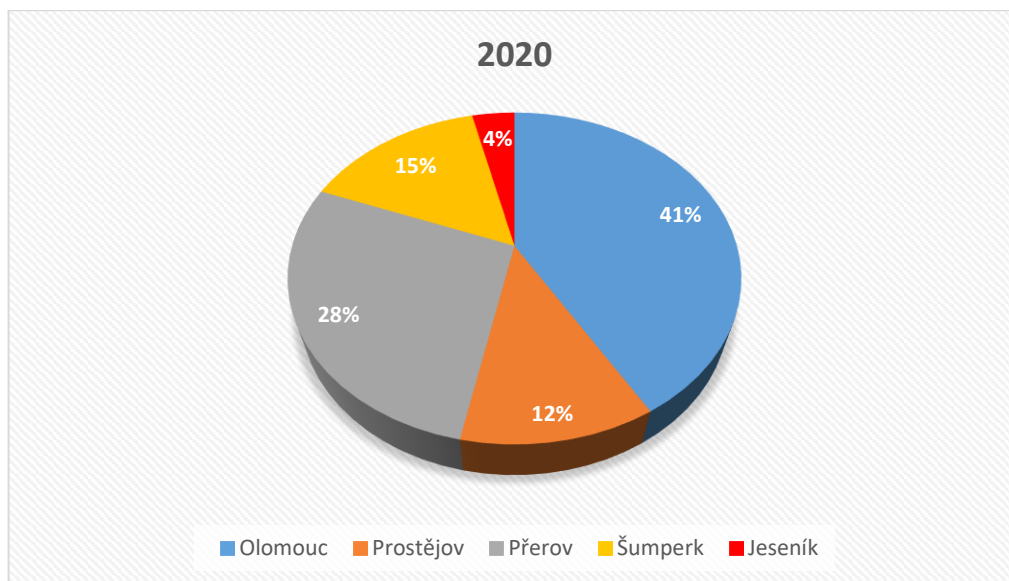
V roce 2018 došlo k poklesu procentuálního podílu okresu Olomouc na celkovém objemu rozdělených finančních částek na 41 %. Druhý největší podíl měl opětovně okres Přerov, u kterého došlo k nárůstu na 26 %. Okresy Prostějov a Šumperk měly oba nižší podíl, než v předešlém roce 2017, a to ve výši 13 % a 12 %. Nejnižší podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek měl opět okres Jeseník, ačkoliv se jednalo o nárůst na 5 %.

Graf 3 Podíl dle okresů pro rok 2019

Zdroj: Olomoucký kraj, 2019, zpracováno autorem

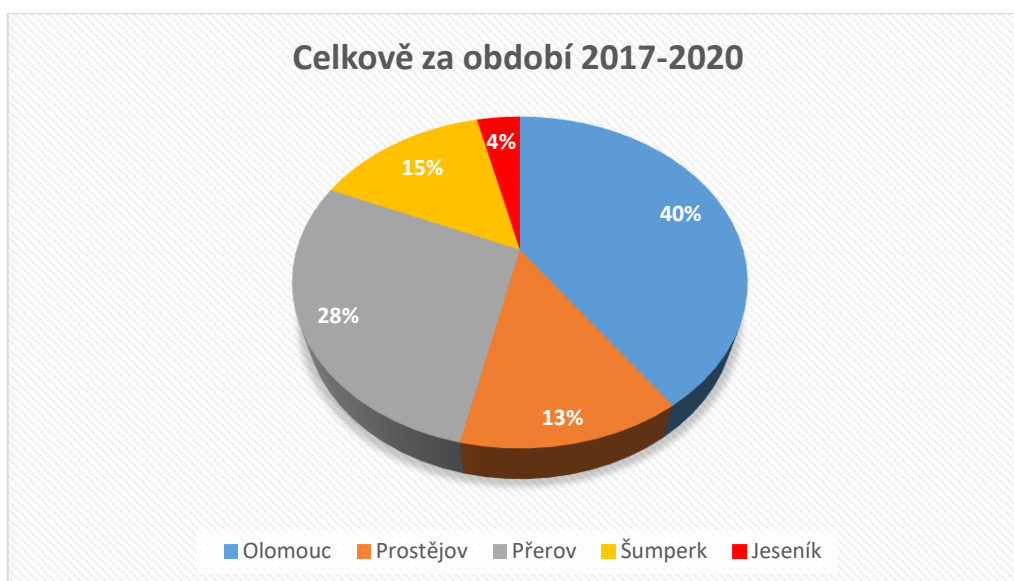
V rámci okresu Olomouc došlo i v roce 2019 k dalšímu poklesu procentuálního podílu na celkovém objemu rozdělených finančních částek, tentokrát na 36 %. Okres Přerov měl podíl ve výši 31 % a jednalo se tak o opětovný nárůst. Okres Šumperk měl vyšší podíl, než v předešlém roce 2018, a to ve výši 16 %. Okres Prostějov měl podíl ve výši 13 %, tedy stejný, jako v roce předešlém. Opětovně nejnižší podíl měl okres Jeseník, kdy se jednalo o pokles na 4 % procentuálního podílu.

Graf 4 Podíl dle okresů pro rok 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2020, zpracováno autorem

V rámci okresu Olomouc byl v roce 2020 procentuální podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek ve výši 41 % a jednalo se tak o nárůst oproti roku 2019. Okres Přerov měl podíl ve výši 28 %, tedy nižší, než v roce 2019. Okres Šumperk měl nižší podíl, než v předešlém roce 2019, a to ve výši 15 %. Okres Prostějov měl podíl ve výši 12 %, tedy nižší, než v roce předešlém. Nejnižší podíl měl okres Jeseník, kdy se jednalo opětovně o podíl ve výši 4 %.

Graf 5 Celkový podíl dle okresů za období 2017 - 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Největší procentuální podíl na celkovém objemu rozdělených finančních částek v období 2017 – 2020 měl okres Olomouc a jednalo se o podíl ve výši 40 %. Druhý největší podíl měl okres Přerov, a to ve výši 28 %. Okres Šumperk měl podíl ve výši 15 % a okres Prostějov měl podíl ve výši 13 %. Nejnižší podíl měl okres Jeseník, kdy se jednalo o podíl ve výši 4 %.

5.8.4 Nejvyšší a nejnižší rozdělené alokace podpory v rámci programu

Tato oblast výzkumného šetření zahrnuje nejvyšší a nejnižší částky neboli alokace podpory, které byly v jednotlivých letech rozděleny. V tabulce č. 5, která je dále, jsou vždy dle jednotlivých let uvedeny tři nejvyšší částky s počtem příjemců dle okresu a dále nejnižší částka, rovněž s počtem příjemců dle okresu. Součástí této tabulky je pak vždy i celkový počet příjemců v rámci kraje dle jednotlivých let pro nejvyšší a nejnižší rozdělené částky.

rok	nejvyšší částky	nejnižší částka	počet příjemců dle okresu
2017	150 000,- Kč	-	1x Olomouc, 1x Šumperk celkem příjemců v kraji: 2
	110 000,- Kč	-	2x Olomouc, 1x Prostějov, 2x Přerov celkem příjemců v kraji: 5
	100 000,- Kč	-	1x Olomouc, 3x Přerov celkem příjemců v kraji: 4
	-	5 000,- Kč	1x Jeseník, 4x Olomouc, 3x Prostějov 10x Přerov, 8x Šumperk celkem příjemců v kraji: 26
2018	160 000,- Kč	-	1x Přerov celkem příjemců v kraji: 1
	150 000,- Kč	-	1x Olomouc celkem příjemců v kraji: 1
	100 000,- Kč	-	1x Přerov celkem příjemců v kraji: 1
	-	10 000,- Kč	4x Jeseník, 24x Olomouc, 3x Prostějov 15x Přerov, 12x Šumperk celkem příjemců v kraji: 58
2019	180 000,- Kč	-	1x Přerov celkem příjemců v kraji: 1
	100 000,- Kč	-	2x Přerov celkem příjemců v kraji: 2
	90 000,- Kč	-	1x Olomouc celkem příjemců v kraji: 1
	-	10 000,- Kč	6x Jeseník, 21x Olomouc, 8x Prostějov 21x Přerov, 20x Šumperk celkem příjemců v kraji: 76
2020	150 000,- Kč	-	1x Olomouc celkem příjemců v kraji: 1
	125 000,- Kč	-	1x Přerov celkem příjemců v kraji: 1
	120 000,- Kč	-	1x Olomouc celkem příjemců v kraji: 1
	-	10 000,- Kč	4x Jeseník, 5x Olomouc, 2x Prostějov 7x Přerov, 9x Šumperk celkem příjemců v kraji: 27

Tab. 5 Nejvyšší a nejnižší částky s počtem příjemců v letech 2017 – 2020

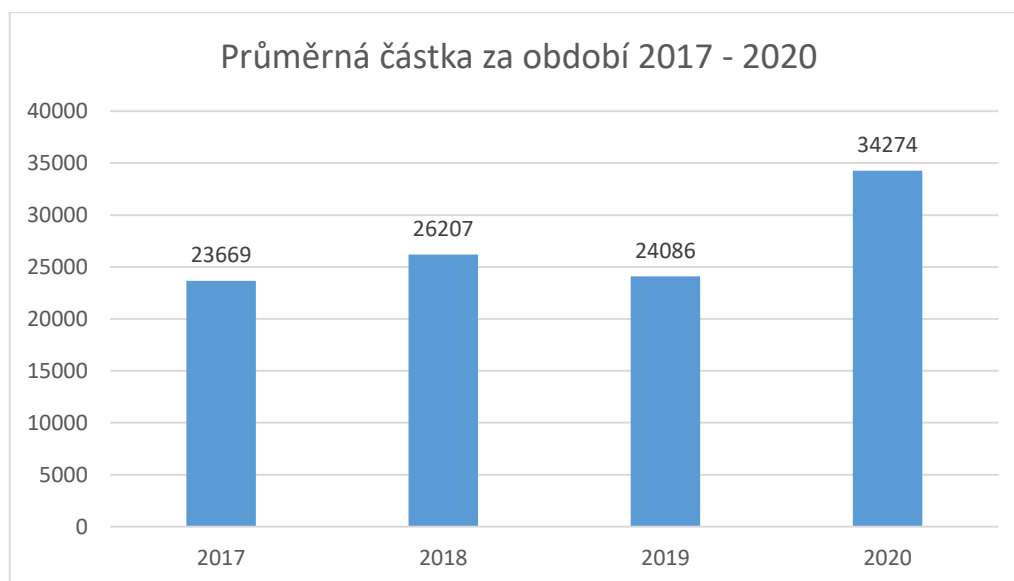
Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

V roce 2017 byly rozděleny nejvyšší částky ve výši 150 000,- Kč pro 2 příjemce v kraji (1x Olomouc, 1x Šumperk), 110 000,- Kč pro 5 příjemců v kraji (2x Olomouc, 1x Prostějov, 2x Přerov) a 100 000,- Kč pro 4 příjemce v kraji (1x Olomouc, 3x Přerov). Nejnižší částka ve výši 5 000,- Kč byla rozdělena pro 26 příjemců v kraji (1x Jeseník,

4x Olomouc, 3x Prostějov, 10x Přerov, 8x Šumperk). V následujícím roce 2018 byly rozděleny nejvyšší částky ve výši 160 000,- Kč pro 1 příjemce v kraji, který byl z okresu Přerov, 150 000,- Kč pro 1 příjemce v kraji z okresu Olomouc a 100 000,- Kč, rovněž pro 1 příjemce v kraji z okresu Přerov. Nejnižší částka byla navýšena na částku 10 000,- Kč, která byla rozdělena v rámci kraje pro celkový počet 58 příjemců (4x Jeseník, 24x Olomouc, 3x Prostějov, 15x Přerov, 12x Šumperk). Nejvyšší částky pro rok 2019 byly rozděleny ve výši 160 000,- Kč pro 1 příjemce v kraji v rámci okresu Přerov, dále 100 000,- Kč pro 2 příjemce v kraji, opětovně v rámci okresu Přerov a 90 000,- Kč pro 1 příjemce v kraji, který byl z okresu Olomouc. Nejnižší částka byla v roce 2019 opětovně ve výši 10 000,- Kč, kdy tato byla rozdělena v rámci kraje pro celkový počet 76 příjemců (6x Jeseník, 21x Olomouc, 8x Prostějov, 21x Přerov, 20x Šumperk). V roce 2020 byly rozděleny nejvyšší částky ve výši 150 000,- Kč, 125 000,- Kč a 120 000,- Kč. Tyto částky byly v rámci kraje rozděleny vždy pro 1 příjemce, který byl postupně dle uvedených nejvyšších částek z okresu Olomouc, Přerov a Olomouc. Nejnižší částka byla i v roce 2020 ve výši 10 000,- Kč a v rámci kraje byla v tomto roce rozdělena pro celkový počet 27 příjemců (4x Jeseník, 5x Olomouc, 2x Prostějov, 7x Přerov, 9x Šumperk).

5.8.5 Vývoj průměrné částky a počtu příjemců

Poslední oblastí výzkumného šetření je vývoj průměrné částky pro jednoho příjemce a stejně tak i vývoj počtu příjemců v období 2017 – 2020. Tento vývoj průměrné částky a počtu příjemců v rámci celého kraje, kdy tyto dvě hodnoty spolu přímo souvisí a vzájemně se ovlivňují, je zpracován dále v grafech č. 6 a č. 7.

Graf 6 Průměrná částka v kraji za období 2017 – 2020 v Kč

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Graf 7 Celkový počet příjemců v kraji za období 2017 - 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

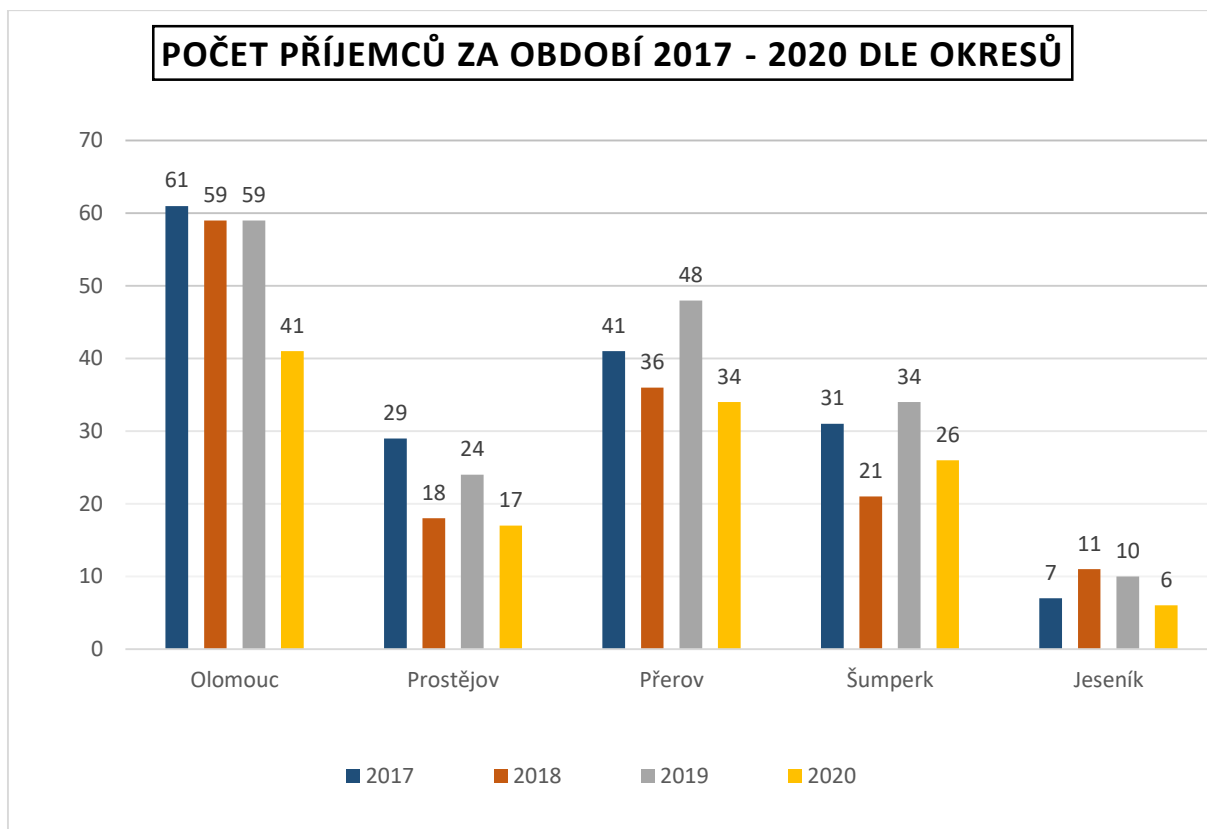
Průměrné částky v kraji za období 2017 – 2020, které jsou uvedeny v grafu č. 6 výše, byly zaokrouhleny pro lepší orientaci a přehlednost na celé částky. V roce 2017 byla průměrná částka pro jednoho příjemce v rámci kraje ve výši 23 669,- Kč a celkový počet příjemců byl v tomto roce 169. V následujícím roce 2018 došlo k navýšení průměrné částky pro jednoho příjemce v rámci kraje, a to na částku ve výši 26 207,- Kč. Naopak u celkového počtu příjemců v tomto roce došlo k poklesu a jednalo se konkrétně o 145 příjemců v kraji. Pro rok 2019 došlo k snížení průměrné částky na 24 086,- Kč a celkový počet příjemců v kraji byl 175. V roce 2020 došlo následně k nejvýraznějšímu navýšení průměrné částky pro jednoho příjemce v rámci kraje na částku 34 274,- Kč a naopak u celkového počtu příjemců došlo v roce 2020 k nejvýraznějšímu snížení na počet 124 příjemců.

rok	okres				
	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	Jeseník
2017	28 033,- Kč	20 862,- Kč	25 122,- Kč	18 871,- Kč	10 000,- Kč
2018	26 525,- Kč	27 500,- Kč	30 000,- Kč	21 905,- Kč	18 182,- Kč
2019	25 593,- Kč	23 125,- Kč	26 771,- Kč	20 294,- Kč	17 500,- Kč
2020	43 049,- Kč	29 118,- Kč	34 706,- Kč	25 192,- Kč	25 833,- Kč

Tab. 6 Průměrné částky v kraji dle okresů za období 2017 – 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Ve výše uvedené tabulce č. 6 jsou průměrné částky pro jednoho příjemce v kraji za období 2017 – 2020 dále rozčleněny dle jednotlivých okresů. Nejvyšší průměrné částky pro jednoho příjemce byly u všech okresů v roce 2020. Jednalo se postupně o částky 43 049,- Kč v okrese Olomouc, kdy se jednalo o nejvyšší průměrnou částku pro jednoho příjemce v kraji za celé období 2017 – 2020, dále 29 118,- Kč v okrese Prostějov, 34 706,- Kč v okrese Přerov, 25 192,- Kč v okrese Šumperk a v okrese Jeseník se jednalo o průměrnou částku ve výši 25 833,- Kč. Kromě okresu Olomouc, u kterého byla nejnižší průměrná částka v roce 2019, a to ve výši 25 593,- Kč, všechny ostatní okresy zaznamenaly nejnižší průměrnou částku v roce 2017. V okrese Prostějov se jednalo o částku ve výši 20 862,- Kč, v okrese Přerov o částku ve výši 25 122,- Kč, v okrese Šumperk o částku ve výši 18 871,- Kč a v okrese Jeseník o částku ve výši 10 000,- Kč, což je rovněž i nejnižší průměrná částka pro jednu příjemce v kraji za celé období 2017 – 2020.

Graf 8 Celkový počet příjemců dle okresů za období 2017 - 2020

Zdroj: Olomoucký kraj, 2017 – 2020, zpracováno autorem

Na grafu č. 8 výše je počet příjemců za období 2017 – 2020 dále zpracován dle jednotlivých okresů. V okresech Olomouc a Prostějov byl nejvyšší počet příjemců v roce 2017, kdy se jednalo o 61 a 29 příjemců. Naopak nejnižší počet příjemců byl v těchto okresech v roce 2020 a jednalo se o 41 a 17 příjemců. Nevyšší počet příjemců v okresech Přerov a Šumperk byl v roce 2019, a to ve výši 48 a 34 příjemců. Nejnižší počet příjemců pro okres Přerov byl v roce 2020 ve výši 34 příjemců a pro okres Šumperk ve výši 21 příjemců v roce 2018. Poslední okres Jeseník zaznamenal nejvyšší počet příjemců v roce 2018 ve výši 11 příjemců a naopak nejnižší počet příjemců v roce 2020 ve výši 6 příjemců.

5.9 Shrnutí výzkumného šetření a diskuze výsledků

V rámci této části bakalářské práce bude postupně reagováno na výzkumné otázky, které byly stanoveny a přesně vymezeny v podkapitole 5.1.

Otázka č. 1: Jaký počet oprávněných příjemců byl v rámci programu podpořen v jednotlivých letech?

K počtu oprávněných příjemců, kteří byli v rámci programu podpořeni v jednotlivých letech, bylo výzkumným šetřením zjištěno, že nejvíce příjemců v rámci celého Olomouckého kraje bylo podpořeno v roce 2019 a naopak nejméně v následujícím roce 2020. V rámci okresu Olomouc bylo celkově nejvíce příjemců za celé období. Dále bylo nejvíce příjemců za celé období postupně v okresech Přerov, Šumperk a Prostějov. Nejméně příjemců za celé období bylo v rámci okresu Jeseník. Rovněž i v jednotlivých letech bylo vždy nejvíce příjemců v okrese Olomouc, následně v okresech Přerov, Šumperk, Prostějov a nejméně v okrese Jeseník. Dle mého názoru je velice překvapivé zjištění, že v souvislosti s počtem příjemců bylo těchto v jednotlivých letech a zároveň i v celkovém období, více v okrese Šumperk, než v okrese Prostějov, v rámci jehož okresního města jsou na poměrně vysoké úrovni provozovány velmi populární sporty, jako je fotbal, hokej, tenis, volejbal nebo basketbal. Zůstává rovněž zajímavou otázkou, z jakého důvodu došlo v roce 2020 k tak výraznému poklesu příjemců v rámci celého kraje. Jednou z možností je zcela jistě stále trvající pandemická situace, která v letošním roce 2020 zasáhla nejenom Českou republiku.

Otázka č. 2: Jaký objem finančních částek byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen mezi oprávněné příjemce?

K objemu finančních částek, který byl v rámci programu v jednotlivých letech rozdělen, bylo výzkumným šetřením zjištěno, že tento byl v rámci celého Olomouckého kraje největší v roce 2020. Nejmenší objem finančních částek byl rozdělen v roce 2018. Stejně jako u celkového počtu příjemců, byl i největší objem finančních částek rozdělen v rámci okresu Olomouc a nejmenší objem v rámci okresu Jeseník. Druhý největší objem byl rozdělen v rámci okresu Přerov. Velmi podobný objem byl rozdělen v okresech Prostějov a Šumperk. V jednotlivých letech byl vždy největší objem finančních částek rozdělen v rámci okresu Olomouc a nejmenší v rámci okresu Jeseník. Druhý největší objem byl v jednotlivých letech vždy rozdělen v rámci okresu Přerov. Třetí největší objem finančních částek byl rozdělen nejdříve v rámci okresu Prostějov v letech 2017 – 2018 a následně v letech 2019 – 2020 v rámci okresu Šumperk. Dle mého názoru je zajímavé zjištění, že ačkoliv v roce 2020 byl nejmenší

počet příjemců v rámci celého kraje, tak tento počet negativně neovlivnil celkový objem rozdělených finančních částek, který byl naopak v roce 2020 největší za celé období. Zajímavé je rovněž zjištění, že ačkoliv ve vztahu k celkovému počtu příjemců bylo zjištěno, že těchto bylo v jednotlivých letech a zároveň i v celkovém období, více v okrese Šumperk, než v okrese Prostějov, tak celkový objem rozdělených finančních částek je u těchto dvou okresů velmi podobný.

Otázka č. 3: Jaký je procentuální podíl okresů na celkovém objemu rozdělených finančních částek?

K procentuálnímu podílu okresů na celkovém objemu rozdělených finančních částek bylo výzkumným šetřením zjištěno, že největší podíl na celkovém objemu rozdělených částek, a to jak v jednotlivých letech, tak i v celkovém období, měl okres Olomouc. Naopak nejmenší podíl na celkovém objemu v jednotlivých letech a logicky i v celkovém období, měl opět okres Jeseník. Druhý největší podíl na celkovém objemu rozdělených částek v jednotlivých letech a rovněž za celé období měl okres Přerov. Třetí největší procentuální podíl na objemu rozdělených finančních částek měl okres Prostějov v letech 2017 – 2018 a následně v letech 2019 – 2020 okres Šumperk. Tato výzkumná otázka přímo souvisí a navazuje na předchozí výzkumnou otázku, kdy se obě otázky ve svém zjištění vzájemně potvrzují. Velmi zajímavé zjištění je dle mého názoru, že v roce 2019 byl rozdíl v procentuálním podílu okresu Olomouc a okresu Přerov na celkovém objemu rozdělených částek pouze 5 %. V ostatních letech, stejně jako následně v celkovém období, byl tento rozdíl v procentuálním podílu okresu Olomouc a okresu Přerov na celkovém objemu rozdělených částek vždy více jak 10 %.

Otázka č. 4: Jaká nejvyšší a nejnižší alokace podpory byla udělena oprávněným příjemcům?

K nejvyšším a nejnižším alokacím podpory, které byly v jednotlivých letech rozděleny, bylo výzkumným šetřením zjištěno, že oproti roku 2017 došlo v následujících letech k navýšení nejnižší rozdělené částky (alokace podpory) na její dvojnásobek. Tuto nejnižší částku dostalo nejvíce příjemců v roce 2019 a naopak nejméně příjemců v roce 2017. Celkově nejvyšší částku, dostali v roce 2017 dva příjemci. V následujících letech se jednalo vždy pouze o jednoho příjemce nejvyšší částky s tím, že nejvyšší částku za celé období dostal v roce 2019 příjemce v rámci okresu Přerov. Za zajímavé a pozitivní zjištění považuji skutečnost, že v roce 2018 došlo k zdvojnásobení nejnižší částky, přičemž ale tato částka v následujících letech zůstala ve stejné výši. Dle mého názoru je na místě v souvislosti s vývojem současné ekonomické situace

v České republice zvážit případné další navýšení této nejnižší částky v následujících letech. Dle mého názoru je rovněž zajímavé zjištění, že v roce 2017 byly nejvyšší částky (mysleno tři nejvyšší částky dle tabulky č. 5) rozděleny příjemcům v rámci všech okresů, tedy s výjimkou okresu Jeseník. Následně však v letech 2018 – 2020 byly tyto nejvyšší částky rozděleny pouze příjemcům v rámci okresů Olomouc a Přerov.

Otázka č. 5: Jaký je vývoj průměrné částky pro jednoho oprávněného příjemce a počtu oprávněných příjemců za vybrané období?

K vývoji průměrné částky pro jednoho příjemce a počtu příjemců za vybrané období bylo výzkumným šetřením zjištěno, že v jednotlivých letech došlo opakovaně ke zvýšení průměrné částky pro jednoho příjemce a následně ke snížení této částky. K nevýraznějšímu zvýšení průměrné částky došlo v roce 2020 a jednalo se tak o nejvyšší průměrnou částku pro jednoho příjemce za vybrané období. Nejvyšší průměrná částka za vybrané období dle jednotlivých okresů byla v roce 2020 v rámci okresu Olomouc a naopak nejnižší průměrná částka byla v roce 2017 v okrese Jeseník. Ve vztahu k celkovému počtu příjemců pak došlo naopak v jednotlivých letech opakovaně ke snížení počtu příjemců a k následnému zvýšení. K nejvýraznějšímu snížení celkového počtu příjemců za vybrané období pak logicky došlo v roce 2020 a v tomto roce byl i nejmenší počet příjemců za vybrané období. Největší počet příjemců za vybrané období byl v roce 2019. Nejvyšší počet příjemců za vybrané období dle jednotlivých okresů byl v roce 2017 v rámci okresu Olomouc a nejmenší počet příjemců byl v roce 2020 v okrese Jeseník. Dle mého názoru je zajímavé zjištění, že v roce 2020 došlo k výraznému navýšení průměrné částky pro jednoho příjemce o více jak 10 000,- Kč, zatímco v letech 2017 – 2019 byla tato průměrná částka na velmi podobné hodnotě okolo 25 000,- Kč. Tento stav zapříčinilo zejména výrazné snížení celkového počtu příjemců v roce 2020, souběžně s navýšením celkového objemu rozdělených finančních částek oproti roku 2019. Za zajímavé rovněž považuji zjištění, že v jednotlivých letech dle jednotlivých okresů, nebyly v některých případech výrazné rozdíly ve výši průměrné částky pro jednoho příjemce. Příkladem tohoto zjištění může být rok 2020, kdy v rámci okresu Jeseník byla výše průměrné částky pro jednoho příjemce vyšší než v okrese Šumperk. Případně rok 2018, kdy dokonce v rámci okresu Olomouc, byla výše průměrné částky pro jednoho příjemce nižší než v rámci okresů Prostějov a Přerov.

ZÁVĚR

Jednou s velmi důležitých složek zdravého životního stylu je právě sport, který se v současnosti stal nedílnou součástí běžného života mnoho jedinců, a to bez rozdílu jejich věku. Díky možnosti sportu účastnit se ho aktivně nebo pasivně se tento stává bez větších omezení dostupný takřka pro celou moderní společnost. Významnou roli hraje sport zejména u dětí a mládeže, které díky pravidelnosti sportovní činnosti učí důležitým vlastnostem pro jejich další život, jakou jsou samostatnost nebo zodpovědnost. Nejenom tyto jedince z řad dětí a mládeže pravidelná sportovní činnost chrání před sociálně patologickými jevy a pozitivně působí na jejich psychickou a tělesnou stránku. Díky sportovní činnosti dochází mimo jiné k navazování nových sociálních kontaktů mezi jedinci, kteří se ve sportovním prostředí sjednocují do skupin se stejným zájmem o konkrétní sport. Nedílnou součástí sportovní činnosti jsou finanční náklady, které se týkají poměrně velkého počtu subjektů, mezi které patří mimo jiné i jednotlivé kraje. V rámci Olomouckého kraje, jakožto i v jiných krajích v rámci České republiky, patří právě i z tohoto důvodu oblast finanční podpory sportu a jeho rozvoje k hlavním prioritám.

Tato bakalářská práce se zabývala financováním tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji. **Cílem bakalářské práce bylo analyzovat financování tělovýchovy a sportu mládeže v Olomouckém kraji za vybrané časové období a na základě dat získaných analýzou zhodnotit zjištěný stav a vývoj financování za vybrané časové období.** Konkrétně byla tato analýza zaměřena na Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v letech 2017 - 2020, jakožto dotační program, který je ze strany Olomouckého kraje vyhlašován s jasným cílem podpořit sportovní činnost dětí a mládeže. Na základě provedené analýzy dat týkajících se Programu na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji byl zhodnocen stav a vývoj této oblasti od roku 2017 do současnosti, což bylo následně sumarizováno v rámci shrnutí výzkumného šetření a diskuzi výsledků v podkapitole 5.9. S ohledem na uvedené závěry jsem toho názoru, že tento cíl bakalářské práce se splnit podařilo.

Bakalářská práce obsahuje teoretickou a praktickou část. Teoretická část se nejdříve věnuje volnému času a souvisejícím pojmům, jako jsou volnočasové aktivity nebo nestátní neziskové organizace působící v této oblasti. Dále se teoretická část věnuje sportu, jeho dělení a popisuje účinky sportu nejenom u vývoje dětí a mládeže. Následně se teoretická část zabývá přímo související legislativou České republiky. V závěru teoretické části je blíže popsána problematika vícezdrojového financování tělesné kultury v České republice a sport jako statek. Praktická část nejdříve představuje Olomoucký kraj, související koncepční dokumenty

a Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji. Následně se praktická část věnuje samotnému výzkumnému šetření, jeho analýze a shrnutí.

Přínosem může být bakalářská práce pro všechny, kteří se o dané téma jakkoliv zajímají a chtějí k němu získat přehlednou formou zpracované informace. Zejména však může být přínosem pro všechny oddíly a kluby v rámci kraje, zaměřené na sportovní činnost dětí a mládeže, jakožto potenciální příjemce finančních částek z Programu na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSU	Český statistický úřad
EU	Evropská Unie
Kč	korun českých
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a sportu
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique
OLK	Olomoucký kraj
SSM	Socialistický svaz mládeže
TI	Transparency International
TZV.	tak zvaný
YMCA	Young Men's Christian Association

SEZNAM ZDROJŮ

Odborná literatura

1. DOVALIL, Josef et al. *Olympismus*. Praha: Olympia, a. s., 2004, 27 s. ISBN 80-7033-871-7.
2. HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. 2. vyd. Praha: Portál, 2011, 240 s. ISBN 978-80-262-0030-7.
3. HOBZA, Vladimír, REKTOŘÍK, Jaroslav et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2006, 191 s. ISBN 80-86929-04-3.
4. HODAŇ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, 216 s. ISBN 978-80-244-2658-7.
5. HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004, 172 s. ISBN 80-7178-927-5.
6. HOFBAUER, Břetislav a Michal KAPLÁNEK. *Kapitoly z pedagogiky volného času: soubor pojednání o volném čase a jeho výchovném zhodnocování*. 2. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, 2010, 164 s. ISBN 978-80-7394-2403.
7. KOLEKTIV autorů. *Encyklopedie tělesné kultury*. Praha: Olympia, 1988, 384 s. ISBN 80-7096-046-9.
8. KRATOCHVÍLOVÁ, Emília. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogickej teórii a praxi*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004, 307 s. ISBN 80-223-1930-9.
9. KRAUS, Blahoslav et al. *Středoškolská mládež a její svět na přelomu století*. Brno: Paido, 2006, 156 s. ISBN 80-7315-125-1.
10. NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu*. Praha: ISV nakladatelství, 2000, 42 s. ISBN 80-85866-68-4.
11. NOVOTNÝ, Jiří a kol. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.
12. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014, 145 s. ISBN 978-80-7290-666-6.
13. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002, 224 s. ISBN 978-80-7367-423-6.

14. PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2013, 400 s. ISBN 978-80-262-0403-9.
15. SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*, Brno: Paido, 2003, 191 s. ISBN 978-80-7315-047-1.
16. SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 2008, 224 s. ISBN 978-80-247-2562-8.
17. SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 115 s. ISBN 80-246-1039-6.
18. SVOBODA, Bohumil. *Sportovní výchova mládeže*. Praha: Olympia, 1980, 221 s. ISBN 27-012-80.
19. VYHNÁLKOVÁ, Pavla. *Základy pedagogiky volného času*. Olomouc: Univerzita Palackého, Pedagogická fakulta, 2013, 63 s. ISBN 978-80-86768-73-1.

Internetové zdroje

20. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Olomoucký kraj: Charakteristika kraje* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje
21. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Dokumenty* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/akce>
22. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Bílá kniha o sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>
23. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Evropská charta sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>
24. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Pokyny Evropské unie pro pohybovou aktivitu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/pokyny-eu-pro-pohybovou-aktivitu>
25. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Koncepce podpory sportu 2016-2025* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>
26. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Akční plán ke koncepci SPORT 2025 na období 2018-2019* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/akcni-plan-ke-koncepci-sport-2025-na-obdobi-2018-2019>

27. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Doporučená osnova plánu rozvoje sportu v obci dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/doporučena-osnova-planu-rozvoje-sportu-v-obci-dle-zakona-c>
28. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Plán podpory rozvoje sportu v letech 2015-2017* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/doporučena-osnova-planu-rozvoje-sportu-v-obci-dle-zakona-c>
29. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/zakon-o-podpore-sportu>
30. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/zasady-vlady-pro-poskytovani-dotaci-ze-statniho-rozpoctu-ceske-republiky-nejstatnim-nejziskovym-organizacim-ustrednimi-organy-statni-spravy>
31. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Metodická informace – dětské hřiště a tělocvičny* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/metodicka-informace>
32. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/metodicky-pokyn-k-zajisteni-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi>
33. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Analýza financování sportu v České republice* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>
34. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Kodex sportovní etiky* [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/kodex-sportovni-etiky>

35. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/zasady-komplexniho-zabezpeceni-statni-sportovni-reprezentace-vcetne-systemu-vychovy-sportovnich-talentu>
36. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Národní program rozvoje sportu pro všechny [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/narodni-program-rozvoje-sportu-pro-vsechny>
37. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Statut Školní ceny Fair play Českého olympijského výboru [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport/statut-skolni-ceny-fair-play-ceskeho-olympijskeho-vyboru>
38. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Přehled medailových umístění [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/sport-1/prehled-medailovych-umisteni>
39. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Volný čas a prevence dětí a mládeže [online]. 2013-2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/7327?highlightWords=voln%C3%BD+%C4%8Das+preven+ce+d%C4%9Bt%C3%AD+ml%C3%A1de%C5%BEe>
40. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Orgány Olomouckého kraje [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/index.php#>
41. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Orgány Olomouckého kraje: Hejtman [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/hejtman-cl-23.html>
42. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Orgány Olomouckého kraje: Zastupitelstvo kraje [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/zastupitelstvo-cl-24.html>
43. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Orgány Olomouckého kraje: Rada kraje [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/rada-cl-25.html>
44. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Orgány Olomouckého kraje: Krajský úřad [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/krajsky-urad-cl-26.html>
45. OLOMOUCKÝ KRAJ. OLK: Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023 [online]. 2019 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/koncepce-rozvoje-telovychovy-a-sportu-v-olomouckem-kraji-cl-4127.html>

46. OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023: Akční plán rozvoje sportu v Olomouckém kraji* [online]. 2019 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/koncepce-rozvoje-telovychovy-a-sportu-v-olomouckem-kraji-cl-4127.html>
47. OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v roce 2020* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/07-04-program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2020-prijem-zadosti-1-6-24-7-2020-cl-4826.html>
48. OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v roce 2019* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2019-prijem-zadosti-od-31-5-2019-26-7-2019-cl-4432.html>
49. OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v roce 2018* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <http://www.olkraj.cz/program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2018-prijem-zadosti-1-6-27-7-cl-4183.html>
50. OLOMOUCKÝ KRAJ. *OLK: Program na podporu sportovní činnosti dětí a mládeže v Olomouckém kraji v roce 2017* [online]. 2020 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.olkraj.cz/program-na-podporu-sportovni-cinnosti-deti-a-mladeze-v-olomouckem-kraji-v-roce-2017-prijem-zadosti-1-6-21-7-2017-cl-3766.html>
51. TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *TI: Prezentace Karla Kováře v rámci veřejného workshopu v souvislosti s projektem Veřejné peníze ve sportu* [online]. 2020 [cit. 2020-10-10]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/financovani-sportu-kde-jsme-a-kam-smerujeme/>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Vícezdrojové financování tělesné kultury.....	30
---	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Podíl dle okresů pro rok 2017.....	47
Graf č. 2: Podíl dle okresů pro rok 2018.....	47
Graf č. 3: Podíl dle okresů pro rok 2019.....	48
Graf č. 4: Podíl dle okresů pro rok 2020.....	49
Graf č. 5: Celkový podíl dle okresů za období 2017 – 2020.....	49
Graf č. 6: Průměrná částka v kraji za období 2017 – 2020 v Kč.....	52
Graf č. 7: Celkový počet příjemců v kraji za období 2017 – 2020.....	53
Graf č. 8: Celkový počet příjemců dle okresů za období 2017 – 2020.....	55

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Členění statků podle Jacksona, Browna.....	35
Tabulka č. 2: Celkový počet příjemců v letech 2017 – 2020.....	44
Tabulka č. 3: Celkový objem finančních částek a počet příjemců v letech 2017 – 2020.....	45
Tabulka č. 4: Celkový objem finančních částek dle okresů v letech 2017 – 2020.....	45
Tabulka č. 5: Nejvyšší a nejnižší částky s počtem příjemců v letech 2017 – 2020.....	51
Tabulka č. 6: Průměrné částky v kraji dle okresů za období 2017 – 2020.....	54